

શ્રી બાનુભાઈ નેગેશજી મહિલા વિદ્યાલય

સ્થાપના : સંવત ૧૯૫૩

BNMV - “મહેક-૫” ૨૦૨૦-૨૦૨૧

રજ. ઓફિસ : ૪, શાંતિનાથ ભવન, ૪૨૭, શ્રીધ્રાનંદ રોડ, માટુંગા સે.રે., મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૧૮.
ફોન. : ૦૨૨ ૨૪૦૮ ૧૪૪૪

છોર્ટેલ : પલોર નં. ૮/૨બી, ગુલમોહર રોડ નં. ૧, જે.વી.પી.ડી. રક્ષિમ, જુહુ-વિલે પારલે, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૪૯.

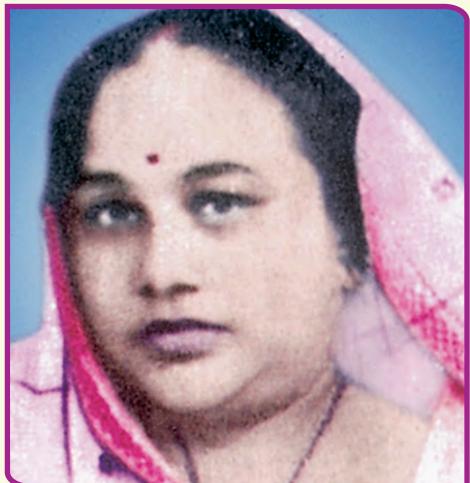
શ્રી ભાગ્યબાઈ લેણારી મહિલા વિદ્યાલય

કંયા કેળવણીના પ્રણેતા

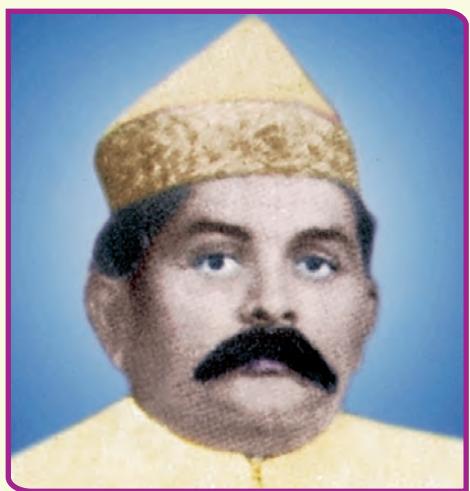

સ્વ. શ્રીમાન જીમજીબાઈ માડણ બુજપુરીએ – બુજપુર

“સુજ્ઞા દાતાઓ”

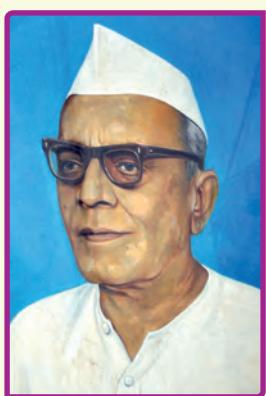
સ્વ. ભાણબાઈ નેણશ્રીબાઈ વીરા – નાની ખાખર

સ્વ. શ્રી નેણશ્રીબાઈ કુવરજ વીરા – નાની ખાખર

સ્થાપનાના સહયોગી

મહિલા વિદ્યાલયના પ્રખર પ્રણેતા

સ્વ. શ્રીમાન વીરજ નરશી સાતીયા
– નાની ખાખર

છોટેલના દાતા

સ્વ. મુલબાઈ ચનાભાઈ – ચાંગડાઈ

રક્ષાબંધન બેટ યોજનાના પ્રણેતા

સ્વ. ચનાભાઈ જેતશી શાહ – ચાંગડાઈ

શ્રી ભાગબાઈ નેરારી મહિલા વિદ્યાલય

ટ્રસ્ટ બોર્ડ સ. ૨૦૧૮-૨૦૨૧ સુધી

શ્રી અરવિંદભાઈ સૌભાગ્યંદ વીરા
દાતા - ટ્રસ્ટી - નાની ખાખર

શ્રીમતી નિતભેન અરવિંદ વીરા
દાતા - ટ્રસ્ટી - નાની ખાખર

શ્રી હિલેનભાઈ નાનજી બેદા શ્રી દામજુભાઈ પ્રેમજી વોરા શ્રી મુલચંદભાઈ શામજી છેડા શ્રી જાદવજુભાઈ લાલજી શાહ શ્રી શાંતિલાલભાઈ ભમશી છેડા શ્રી રમેશભાઈ રવજી છેડા શ્રી પિચુષભાઈ વસનજી શાહ
મે. ટ્રસ્ટી - ગોધદા ટ્રસ્ટી - પત્રી ટ્રસ્ટી - ડોણ ટ્રસ્ટી / કુર્દરોડી ટ્રસ્ટી - પુનકી મે. ટ્રસ્ટી - કાંડાગારા ટ્રસ્ટી - નવાપાસ (દુર્ગાપુર)

અધિકાર બોર્ડ સ. ૨૦૧૮ થી સ. ૨૦૨૧ સુધી

શ્રીમતી જયવંતીભેન જાદવજી શાહ
પ્રમુખ-કુંડરોડી

શ્રી મહેન્દ્ર રતનશી સંગોરી
ઉપપ્રમુખ-ટોડા

શ્રીમતી કેતબી ડાંતી નિસાર
માનદ્દ મંત્રી-નાગેચા

શ્રી દેજુલ મણીલાલ શાહ
માનદ્દ મંત્રી-કોડાય

શ્રી રતીલાલ હીરલુ ગાલા
માનદ્દ મંત્રી-મેરાઉ

CONVENORS OF BNMV IMAGE BUILDING GROUP

શ્રીમતી હંસાભેન ખુશાલ સંભીયા
કેપા

શ્રી રતીલાલ હીરલુ ગાલા
મેરાઉ

શ્રીમતી ધનલક્ષ્મી હરખંદ ગાલા
દેવપુર

શ્રી ભારાનાઈ લેણારી મહિલા વિદ્યાલય

વ્યવસ્થાપક સમિતી સ. ૨૦૧૮-૨૦૨૧ સુધી

શ્રી દમજી ઉમરશી સાપલા
કુમાર

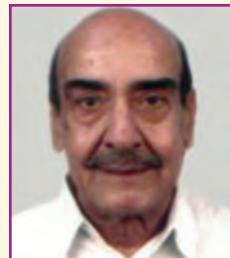
શ્રીમતી ધનલશ્બી હરખચંદ ગાલા
દેવપુર

શ્રી ધર્મેશ જાંતિલાલ સાપલા
નાની તુંબડી

શ્રીમતી હંસાબેન ખુશાલ યંબીયા
કેપા

શ્રી હિરજી હિરલજી નીસર
નાગેચા

શ્રી જયંત ગાંગાજી મામણીયા
ક્રપાયા

શ્રી જ્યેશ ખીમજી ઠેડા
લાયજા

શ્રીમતી જયવંતી લલિત હરીયા
દેવપુર

શ્રીમતી કુસુમ રમણીકલાલ ઠેડા
કુંદરોડી

શ્રી મહેન્દ્ર કાનજી મામણીયા
મેરાઈ

શ્રી સુનિલ માયજી દેઠિયા C.A./C.S.
કોડાય

શ્રી મનિષ મહેન્દ્ર સતરા
બુજુપુર

શ્રીમતી મીરા મહેન્દ્ર સતરા
ગુંદાલા

શ્રી મેહરજી ખીમજી વીરા
દેવપુર

શ્રી નલીન કેશવજી શાહ
નાની તુંબડી

શ્રીમતી નીતા ડિશોર ગાડા
શાયદાજર

શ્રીમતી નીરુ ચંપકલાલ ગંગાર
કુંદરોડી

શ્રીમતી ડૉ. નીરુ પ્રવીણ કેનિચા
બારોઈ

શ્રીમતી સરોજ ડિશોર નંદુ
પુનડી

શ્રીમતી શીલા રસીક સાપલા
વાંકી

શ્રી સુરેશ ધનજી ગંગાર
ચુનડી

શ્રીમતી તરુલતા વિનોદ બુજુપુરિયા
બુજુપુર

શ્રી વિનોદ ખીમજી ગંગાર
ચુનડી

BNMV મહેક - પંચમ ૨૦૨૦ - ૨૦૨૧

વિશ્વમાં કોરોનાનો આ કપરોકાળ ચાલી રહ્યો છે ત્યારે પેન્ડેમીક પીલીયડને લગતા વિષયોને વાચા આપતો સાહિત્યિક એવોડ વિજેતાઓની ફૂતિઓનો "BNMV" મહેક-પંચમ અંક ૨૦૨૦-૨૦૨૧" આપને અર્પી રહ્યા છીએ.

વર્તમાન વિદ્યાર્થીનીઓ માટે નીચે જણાવેલ વિષય અનુસાર ગાય, પદ અને ચિત્રાંકન

- વિષયો - (૧) Lockdown diaries
- (૨) Virtual teaching v/s classroom teaching
- (૩) Routine at home v/s routine at hostel

આધ વિદ્યાર્થીનીઓ માટે વિષય અનુસાર ગાય અને પદ

અમાજની બહેનો માટે વિષય અનુસાર ગાય અને પદ

ગાય-પદનો વિષય: પેન્ડેમીક પીલીયડ જેના પેટા વિષયો નીચે મુજબ છે:

- (૧) લાગણીઓ અને આર્થિક સમર્થ્યાઓ
- (૨) માનવજાત પર પડેલી અસર અને ફરજ.
- (૩) આ પણ કાયમ ટકવાનું નથી.
- (૪) સારા-નરસા અનુભવો.
- (૫) હૃદયરૂપરી/અવિરમરણીય ઘટનાઓ.
- (૬) Distance Learning મથામણો/મૂંજવણો.
- (૭) નવી Skills શીખવાની ઉદ્દ્દેશ્યો.

: કોન્ટીનર્સ :

શ્રી રતીલાલભાઈ હીરજ ગાલા

શ્રીમતી હંસાબેન બુશાલ રાંબિયા

શ્રીમતી ઘનલક્ષ્મી હરખચંદ ગાલા

પ્રમુખ : જયવંતીબેન જાદવજ શાહ (કુંડોડી) ઉપ-પ્રમુખ : મહેન્દ્રભાઈ રતનશ્રી સંગોઈ (ટોડા)

: માનદ મંત્રીઓ :

કેતકીબેન કાંતિ નીસર (નાગેચા)

દેઝુલભાઈ મણીલાલ શાહ (કોડાય)

રતીલાલભાઈ હીરજ ગાલા (મેરાઉ)

દ્રસ્ટી ગણા, અધિકારી ગણા અને વ્યવસ્થાપક સમિતિ

‘મહેક’ ૨૦૧૮–૨૦૨૦ના વિભોયન પ્રસંગાના સ્મરણો

પ્રભુખશ્રીની કલામે.....

- શ્રીમતી જચવંતીબેન જાદવજીબાઈ શાહ (અનુકરણવાળા)

શ્રી ભાડાબાઈ નોણાશ્રી મહિલા વિદ્યાલય આપણા સમાજની દીકરીઓ માટે દીર્ઘદિશા યુગપુરુષ શ્રી ખીમજી માડણ ભૂજપુરીયા શૈઠ અને અનેક રવપણદિશા સશક્ત સુકાનીઓના સંચાલન હેઠળ વિકાસોનમુખ બની છે.

ઇતિહાસની પ્રગતિ માટે ટ્રસ્ટીગાડા, અધિકારીગાડા, વ્યવરથાપક સમિતિના વિશેષ અનુભવો સાથે પત્યેક કાર્યમાં આધુનિકરણ લાવી વિશ્વના હેણા સાથે કદમ મિલાવી ઇતિહાસની બાલિકાઓની કેળવણી ઉપરાંત વિવિધક્ષેત્રે પ્રશિક્ષણ મળે અને તેઓ પોતાના પગ પર ઊભી રહી શકે તેના માટે Skill development, Fashion designing, Beauty, Computer, ધર્મનું શિક્ષણ basic course શરૂ કરવવામાં આવ્યા છે. મેડિકલ એક-અપથી લઈને fitness માટે યોગા, sports જેવા વિષયો પર ટ્રેનિંગ અપાય છે. વિવિધ વિષયોને આવરી લઈ સેમીનાર્ક, વર્કશોપ્સનું આયોજન પણ કરવામાં આવે છે. મારા પત્યેક સાથી સભ્યોના વિવિધ પ્રચારો છાકા આ બધા કાર્યો શક્ય બન્યા છે. તેમનો હૃદપૂર્વક આભાર...

સાહિત્યિક રૂપંદળો જગાડવાના એક નામ પ્રચાર રૂપે સમાજની ચુવતીયો, આદ્ય ને સદ્ય વિદ્યાર્થીઓની સાહિત્યની ફૂટિઓને સાહિત્યિક એવોક અર્પણ શરૂ થયેલ મેગેઝીન “મહેક-૪” ૨૦૧૮-૨૦૨૦ આપ સમક્ષા મૂકૃતાં અમે સૌ હર્ષ અનુભવીએ છીએ...

સંરથાનું અધિતન સગવડો ધરાવતું હોર્ટેલનું બાંધકામ નિર્માણાધીન છે. જેમાં બાલિકાઓની પ્રવૃત્તિઓ અને કાર્યક્રમો ઉપરાંત સંરથાની આવકનું ઽતોત ઊભું કરવા ૮૫૦૦ રક્વેરફીટનું મલ્ટીપ્રાપ્ત હોલ બનાવવામાં આવી રહ્યું છે.

આ સફરમાં સંરથાના પાચાના પણથરથી માંડીને પ્રત્યક્ષ-પરોક્ષ સાથ અને માર્ગદર્શન આપનાર સર્વેનો, અમારા પર વિશ્વાસ મૂકુનાર દીકરીઓ અને વાલીઓનો અંતઃકરણપૂર્વક આભાર...

આપ સૌના સહયોગ વિના આ પ્રવૃત્તિઓ શક્ય નથી. દીકરીઓના યોગક્ષેમને હૃદયમાં રાખી રચેલ ઉમદા કાર્યો, પ્રવૃત્તિઓ અને ભવિષ્યની યોજનાઓમાં આપ સૌનો અને સમાજના સાથ સહકારની અપેક્ષા...

સંરથા સાથે જોડાયેલ પત્યેક ક્ષાળા આપણા ઋણ રવીકારની છે...

ઉચ્ચ પ્રભુખશ્રીની છલબે.....

આજણીક શાન્તીમાટે સચોટ ઉપાયો

- અહેન્દ્રભાઈ સંગોઈ

- ★ દરરોજ સવારે વહેલા ઊઠો ધ્યાન કરો.
- ★ તમારી આવકનો દશામો ભાગ દાન આપો.
- ★ બોજન સમયે મૌન પાળો.
- ★ સાચું બોલો - મધુર બોલો ઓછું બોલો.
- ★ જરૂરિયાત ઓછી કરો સંતોષી બનો.
- ★ માયાળુ બનો કોઈની લાગાડી દુભાવશો નહીં.
- ★ તમારી ભૂલો માટે આત્મ નિરીક્ષણ કરો.
- ★ સાધુ સંતો દર્શિણી એવા કરો.
- ★ એક પ્રણામ કેટલા પરિણામો ને બદલે છે.
- ★ તમારો રૂપભાવ તમારો ભવિષ્ય છે.
- ★ મૌન કોધની સર્વોત્તમ દવા છે.

અહેવાલ -

સાડા એ દાચકાની સમરપણ ચાગ્રા

- કેતકી કાંતિ નિસર

દેઝુલ ભણીલાલ શાહ

રતિલાલ હીરજુ ગાડા

૧૯૫૩માં શરૂ થયેલી આ સંરક્ષાની શરૂઆતમાં આપણા સમાજના ચુગપુરુષ શ્રી ખીમજી માડણ ભુજપુરીઆશોઠ બાથે સંરક્ષાને અનેક વ્યવહારિક નામી-અનામી ચુકાનીઓના નેતૃત્વથી સંરક્ષા આજે પણ પ્રગતિશીલ રહી છે.

છેલ્લા લગભગ વીસેક વર્ષસથી સમાજમાં એક જબરદસ્ત કાંતિ આવી અને સમાજને એક દિશા મળતા અનેક સંરક્ષાઓ વિકાસોન્મુખ બની.

સંરક્ષાના અછોભાગ્ય મુરજ્જી શ્રી રવિભાઈ ઠાકરશી સંગોઈ જેવા રાહબર અને શ્રી જદવજી લાલજી શાહ એન્કરવાલા જેવા કાર્યક્રમ વ્યક્તિ સંરક્ષાને ચેરમેન તરીકે સાંપડ્યા વળી નારીશક્તિનું ગૌરવ બાલિકાઓના યોગક્ષેમ માટે તત્પર એવા શ્રી જયવંતીબેન જદવજી શાહ એન્કરવાલા પ્રમુખપણે મળ્યા તેઓ સાથે સર્વે ટ્રેસ્ટીઓ, અધિકારીઓ અને કાર્યવાહક સમિતિના સભ્યો પોતાની કાર્યક્ષમતા બાથે બાલિકાઓના વિકાસ માટે કટ્ટિબદ્ધ છે.

સંરક્ષાના ટ્રેસ્ટી તરીકે શ્રી જદવજીભાઈ લાલજી શાહ નિયુક્ત થયા ત્યારે સંરક્ષા આર્થિક સંકળામણ અનુભવી રહી હતી. ત્યારે તેઓએ નિરવાર્થભાવે સંરક્ષાનો હાથ પકડ્યો.

આજે એક અત્યાધુનિક સગવડોથી સર્જ અકલ્પનીય સંકુલનું નિર્માણ થઈ રહ્યું છે. જેમાં આધુનિક ઈન્ટરનેશનલ લેવલની રક્ફુલ તથા કોલેજ રથાપવા માટેની શરૂઆત થઈ રહી છે. જે સંરક્ષા સમર્પણ સમાજ માટે આવતી કાલનું ભણતરનું સુંદર ભવિષ્ય છે.

છાત્રાલયમાં રકીલકેવલપમેન્ટને વેગવાન બનાવવા કોમ્પ્યુટર સેન્ટર, એપરલ ડિઝાઇન, એક્ટીવીટી સેન્ટર રથાપિત થઈ ચૂક્યું છે. બાળાઓની માનવિક રવરથતા માટે રક્ફુલ ટાઈમ ક્વોલિફિકેશન સાચકોલોજીઝની વ્યવરથા કરવામાં આવી છે. વળી ડાયેટિશયનના માર્ગદર્શન હેઠળ સાત્વિક બોજન પીરસવામાં આવે છે. વર્તમાન નૂતન ટેકનોલોજીથી સંરક્ષા સંલગ્ન રહે તે માટે વ્યવસ્થાપન કર્યાના નિમણૂક કરવામાં આવી છે. તેમની કામગીરી પ્રશંસનીય છે. સંરક્ષાનો રટાછ, છાત્રાઓની પ્રગતિ માટે સદાયે સતર્ક છે. રક્ફુલ-કોલેજના સમય ઉપરાંત હાઇપ્રોફેશનલ શિક્ષકો છાત્રાલયમાં ટચ્યુશન ઉપરાંત વ્યવહારિક જ્ઞાન પ્રદાન કરી રહ્યા છે. નિષ્ઠાભર્યા પ્રયત્નોને કારણે S.S.C.ની બાળાઓનું રિઝલ્ટ 900% આવી રહ્યું છે.

આજે આપણી બાળાઓ પ્રક્રિયા શાળાઓ અને કોલેજોમાં રૂપેરે અભ્યાસ કરી રહી છે.

બાળાઓને નિઃશુલ્ક છાત્રાલયમાં પ્રવેશ સાથે રક્ફુલ ફી-યુનિફોર્મ તેમજ છાત્રાલયના ચુનિફોર્મ દરેક બાળાને આપવા સાથે કોલેજની ફીમાં રાહત આપવામાં આવે છે.

સંસ્કૃતાની વર્તમાન પ્રવૃત્તિઓ:-

- ★ બાળાઓને છાત્રાલયમાં નિઃશુદ્ધ રહેવાનું, ભોજન તથા નિઃશુદ્ધ રક્ષણ ચુનિશ્ચોર્મ.
- ★ કોલેજની કન્યાઓને ફીમાં મોટી રાહત.
- ★ છાત્રાલયની કન્યાઓ માટે નિઃશુદ્ધ ચુનિશ્ચોર્મ.
- ★ બાળાઓની રકીલને ડેવલપ કરવા કમ્પ્યુટર સેન્ટર, એપરલ ડિઝાઇન તથા એક્ટીવીટી સેન્ટર.
- ★ માનક્સિક રવચ્છતા માટે ફ્લલ ટાઈમ કવોલીશાઈડ સાઈકોલોજીક્સ.
- ★ ડાયેટીશીયના માર્ગદર્શન હેઠળ દૂધ-નાર્સા, ફળ અને સાત્વીક ભોજન.
- ★ છાત્રાઓની પ્રગતિ માટે સંસ્કૃતાનો અદાય સતર્ક રટાક.
- ★ પ્રોફેશનલ શિક્ષકો હારા ટયુશન ઉપરાંત વ્યવહારિક જ્ઞાન.
- ★ નિષ્ઠાભર્યા પ્રયત્નોની S.S.C.ની બાળાઓનું 900% રિકલ્ટ.
- ★ જુલાઈ માસમાં બાળાઓનું ડિઝીકલ એક્સઅપ અને જરૂરીયાત પ્રમાણે વિનામુલ્ય સારવાર.
- ★ જનરલ નોલેજ માટે શૈક્ષણિક કેમ્પ.
- ★ સેલ્ફ ગ્રુમ્પિંગ માટે BNMV બ્યુટી અલુન ટ્રેઈનીંગ એક્ટેન્સીની શરૂઆત. સમાજની બહેનો માટે રાહત દરે લાભ.
- ★ રસોઈકળાની તાતીમ નવી રેસપીઓ જાથે.
- ★ શારીરીક ડ્રિટનેસ માટે યોગા અને જુમ્બા ડાન્સ. સમાજના મેરેથોનમાં ભાગ લેવડાવવો.
- ★ પર્સનાલીટી ડેવલેપમેન્ટ વર્કશોપ જેમાં ચિત્રકળા, ડાન્સ, ડ્રામા વગેરેની ટ્રેઈનીંગ.
- ★ ધોરણ માટે ૧૦ ની બાળાઓ માટે નિયમિત ટયુશન અને અન્ય બાળાઓ માટે જરૂરીયાત મુજબ.
- ★ ધોરણ ૮, ૯ અને ૧૦ ની બાળાઓ માટે નિયમિત ટયુશન અને અન્ય બાળાઓ માટે જરૂરીયાત મુજબ.
- ★ શાળા-કોલેજની પ્રવૃત્તિઓ અને હરિઝાઈમાં ભાગ લેવા પ્રોત્સાહન.
- ★ વનડે પિકનિક અને શૈક્ષણિક પર્ચેટન.
- ★ મહિનામાં એક દિવસ કરવા લઈ જવાનું.
- ★ અસરદાર ઈંગ્લીશ રૂપીકર્ણ કોર્સ.
- ★ ટેબલ ટેનીસ, વોલી બોલ, શેસ વગેરેમાં રક્ષ મુજબ ટ્રેઈનીંગ.
- ★ ધોરણ ૮ ની બાળાઓને મૂળભૂત તેમજ અધિતન શિવાણની ટ્રેઈનીંગ.
- ★ નવરાત્રી દરમ્યાન ૩ દિવસ રાત્ર-ગરબા રમવા લઈ જવું.
- ★ વિદ્યાપીઠનાં શિક્ષકો હારા ધાર્મિક શિક્ષણ.
- ★ પર્યુષણ પર્વ દરમ્યાન યથાશક્તિ તપ-આરાધના અને રત્ના ભાવના.
- ★ પર્યુષણ પર્વ બાદ પંચ-તીર્થ દર્શન.
- ★ ધોરણ ૮-૧૦ તથા કોલેજ કન્યાઓને વ્યવસાયિક કારકીર્દી માટે માર્ગદર્શન.
- ★ ચિત્રકળાની ઈન્ટર્ન્યૂડીયેટ/એલીમેન્ટ્રી પરિક્ષા માટે ટ્રેઈનીંગ.
- ★ કોલેજ કન્યાઓને ઘર કુશળતા અંગે ટ્રેઈનીંગ.
- ★ કોલેજ કન્યાઓને રક્ષ મુજબ બેકરી/કંછેકશાનરી ડિપ્લોમા કોર્સ.
- ★ આદ વિદ્યાર્થીનીઓને સંસ્કૃતા સાથે ફરી જોડાવાની તક સાથે પોતાના જ્ઞાન અને અનુભવનો લાભ આપવા Alumini Cel.
- ★ આપણા સમાજની ઉર્ચા અભ્યાસક્રમ કરવા ઈચ્છતી બાળાઓને યોગ્યતા મુજબ વગર વ્યાજે લોન.
- ★ આપણા સમાજની કન્યાઓ તેમ જ ઝ્રીઓ માટે વેકેશન દરમ્યાન કોમ્પ્યુટર ટ્રેઈનીંગ.

આચ્યુજનપૂર્વક વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ જાથે ધાર્મિક તેમજ રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓમાં બાલિકાઓ ઉત્સાહભેર ઊંડો રક્ષ ધરાવી પ્રયત્નશીલ રહે છે. જેની પ્રતીતિ આ અંકમાં આપણે જોઈ રહ્યા છીએ.

પંખીઓના મીઠા કલરવ જેમ બાળાઓના નિર્દોષ મીઠા કલરવથી છાત્રાલય હંમેશા પલ્લવિત રહી છે.

સમાજના સૌ વડીલો ભાઈ-બહેનોના શુભાશિષ્યથી આ સંસ્કૃતાની બાળાઓ પરિવાર, ગામ, કરણ પ્રદેશ તેમજ દેશ તેમજ વિશ્વમાં પોતાનું નામ રોશન કરે એવી મંગળ ભાવના રાખીએ છીએ.

ધરમ ધરમ કરતો જગ છૂઢે, ધરમ મરમ નવિ જાને...

- હંસા ખુશાલ રાંભિયા

સુજ્ઞાજનો,

આ પેનડામીક પીરિયડમાં અમે BNMV સાહિત્ય પુરુષકારની વિજેતા કૃતિઓ અને Selected કૃતિઓને આપ સમક્ષા E-Book ફોર્માટ રજૂ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે... જેને આપ જરૂરથી રવીકારશો... એવી અપેક્ષા સાથે...

રવ સાથે રહેવાનો સમય આપણાને સૌને અત્યારે મળ્યો છે... ત્યારે સાચા ધર્મને આત્મસાત્ક કરવા સૌ પ્રથમ સાચો ધર્મ શું છે? તે સમજવું અતિ જરૂરી છે. ત્યારપણી તેનું ઊંડું ચિંતન-મનન કરી શર્વે જીવો મોક્ષમાર્ગ આગળ વધી મોક્ષ લક્ષ્મીને પામે એવી ભાવના સાથે આ કૃતિ આપણી સમક્ષા રજૂ કરું છું...

“હંદ્રાજરૂરે અર્થમિતાના દીવડા હું. પ્રગટાવું.

આતમના અજવાળે અંતર અંદારા હટાવું...”

સાચો ધર્મ શું છે? એ જ્ઞાનવા ધર્મનો સાચો ધર્મ જ્ઞાનવો જરૂરી છે. ધર્મ એટલે? દેવાચર, ઉપાશ્રય કે રથાનકે જવું? તપ-ત્યાગ કરવો? યોગ-સાધના કે દ્યાન ધરવું?

“જિનમતિ જિનમતિ નવિ મિલે, નિદિષે માણો માણે,

સમતા છંડી મમતા ધરે, પાડએ લોકપ્રવાહ

ધમર ધરમ કરતો જગ છૂઢે, ધરમ મરમ નવિ જાને...”

આપ પુઝ્ય કે શુભ-અશુભને આપણે ધર્મ ધારી બેઠા છીએ આમાંથી કોઈ એક વસ્તુને પકડીને આપણે કટીએ છીએ કે આ ધર્મ છે. પરંતુ હકીકત એ છે કે આ બધામાંથી જીવ સહજ રીતે છૂટી જાય ત્યારે જીવનો સાચા અર્થમાં ધર્મપ્રવેશ થાય. ‘આણાએ ધર્મો’ પ્રભુની આજ્ઞા એજ ધર્મ છે. ‘મહાજનો યેન ગત્સા પંથ’ મહાજનો જે માર્ગ ગયા, તે પંથ મહામાર્ગ છે. ‘એંગો જાણઈ સો સચ્ચિ જાણઈ’ એકને જાણો છે તે અર્વેને જાણો છે. ‘દંસણઓ મૂળો ધર્મો’ દર્શન એ મૂળ ધર્મ છે. ધર્મને દરેક જણ જુદી જુદી રીતે મૂળવે છે. અરિહંતોએ બતાવેલો માર્ગ જ મહામાર્ગ છે. ઊતારાદ્યાયાન સૂત્રમાં કદ્યું છે કે ‘ધર્મો મંગલ મુક્ષિમ’ ધર્મ મંગલ મુક્ષિનો માર્ગ છે. ‘અહિંસા સંજમો તવો’ અહિંસા, સંયમ અને તપ વડે આરાધાયેલ ધર્મએ જૈન-ધર્મ પ્રવેશના પાયાના ગુણ છે.

બાકી આપણે જેને ધર્માચરણ કટીએ છીએ, તે તો ધર્મ સુધી પહોંચવાના જુદા જુદા પગથિયા છે. એ પગથિયાઓને આત્મસાત કરી મૂળ વાતને બાજુએ મુકી માત્ર પગથિયા ચઢ-ઉત્તર કરવામાં જ આપણે માની

બેઠા છીએ કે હું ધર્મ કરી રહ્યો છું... આમાં આ પગથિયાની જરૂર નથી એમ માનવાનું કોઈ કારણ નથી. આ તો શુભમંથી શુદ્ધમાં જવાની પ્રક્રિયા છે. ધર્મનું રવસ્તુ સમજ્યા વિના, શોજબરોજની ધાર્મિક જીવાઓમાં ઓતપ્રોત થઈને, શ્રદ્ધાથી ધર્મક્રિયાનું આચરણ કરતાં કરતાં અજ્ઞાનતા ને મોછદશાળે કારણે રવાર્થને ભૌતિક સુખોની ગાંડી ઘેલણા પાછળ આપણે એટલા બધા ‘સ્ટેન’ માં સરી જઈએ છીએ કે આ ધર્માચરણ ક્યારે અંધશ્રદ્ધામાં પરિણામે છે; તેનો અણાચાર સુધ્ધાં આવતો નથી. શ્રદ્ધાને અંધશ્રદ્ધા એ બે વર્ષોનું અંતર બે “Extreme Point” પર છે. જૈનદર્શનના કર્મના તત્ત્વજ્ઞાન સામે ચમત્કારો ને કણવાતી લઘિયાઓની વાતોનો આપોઆપ છેદ ઊડી જાય છે. માત્ર નર્યો રવાર્થ સ્થિર કરવા ચમત્કારોને પ્રાધાન્ય આપી કેટલાક સંસારીઓ અને કેટલાક ત્યાગીઓ ધર્મની શ્રદ્ધાને ચમત્કારો ને અંધશ્રદ્ધામાં પલ્ટાવવા જવાબદાર છે. આવી અંધશ્રદ્ધામાં અટવાયેલાઓને તેમનો લક્ષ્યબિંદુ તો પ્રાપ્ત થતો જ નથી.

વળી જેમને ધર્મિક માનીએ છીએ, તેમાંના કેટલાક જ્ઞાન વિનાના જીવનનો કેટલો સમય વ્યતીત કરે છે? અને આજ વ્યક્તિઓ, ધર્મનો મર્મ સમજવા કેટલો સમય પોતાને આપે છે? આવા જીવાજર્ડને ખરેખર મૂઢુમતિ કરી શકાય. ધર્મના ગગનની બે પાંખો છે. એક છે જ્ઞાન ને બીજી છે જીવા. આ બજ્જે પાંખોની સહાયથી જ ધર્મને માર્ગે ઉકુયન થી શકે. જીવાનું રહણ્ય સમજાય તો જ ધર્મનું અજવાનું પ્રકાશે અને જ્ઞાન સાથેની જીવાઓ થાય તો જ તે અમૃતમય બને... ચિંદાનંદજી મ. કદ્યુ છે કે... “આપે આપ વિચારતાં, મન પામે વિચરામ; રવાર્થવાદ સુખ ઉપજે, અનુભવ તાકો નામ આતમ અનુભવ તીર્યકે, મીટ મોહ અંધાર, આપસુપ્રમે જલહંતે, નહિ તસ અંત અપાર...”

ધર્મ એટલે? “ધારયતિ ઇતિ ધર્મः” જીવ હોય કે અજીવ-એનો મૂળભૂત રવભાવ શું છે? એ મૂળભૂત રવભાવમાં રહેવું તે જ ધર્મ છે. દા.ત. પાણીનો રવભાવ શીતળ છે. અગ્નિનો રવભાવ ઉષ્ણ છે. આપણો આ જીવ શુદ્ધ ચૈતન્યમય આત્મા છે. કીડી હોય, હથી હોય કે પછી તીર્થકર પરમાત્મા હોય, જૌના આત્માનો રવભાવ અત્યંત શુદ્ધ બુદ્ધ છે, જે માત્ર જ્ઞાનરવસ્તુ, નિર્મળ અને સંપૂર્ણ આનંદમય છે... આત્મા પર વીંટળાયેલા કર્મોના નીમિતકારણે આપણે વિભાવમાં રહીએ છીએ. એ વિભાવને હટાવી શુદ્ધ જ્ઞાન રવસ્તુમાં આવવું તે જ સાચો ધર્મ છે...

ભારતીય રંગકૃતિમાંથી પ્રાદુર્ભાવ થયોલ, કોઈપણ ધર્મની મૂળભૂત હિંલસ્કૂણી પૂનર્જન્મ અને કર્મવાદ ઉપર નિર્ભર છે. તેમાં પણ જૈન દર્શનમાં સૂક્ષ્મમાત્રી સૂક્ષ્મ રીતે, સુલભ અને સહજ રીતે કર્મના સ્થિરાંતને ઓળખવામાં આવ્યો છે. આપણા મનમાં ઉઠતા એક એક પ્રશ્નના ઉત્તર એમાં સહજ રીતે મળી રહે છે. ‘જીવની અવરથા કર્મ-સહિતની છે.’ આત્માની અવરથા કર્મ-રહિતની છે.’ એનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન લોકાલોકમાં રહેલ છ મૂળભૂત દ્રવ્યોમાં આવરી લેવામાં આવ્યું છે. આ છ દ્રવ્યો અવિનાશી છે. માત્ર તેમની અવરથાઓ બદલાય છે. ઉત્પાદ, વ્યય ને દ્રોવ્ય એ દ્રવ્યની ત્રણ અવરથાઓ છે. વળી આ બધું નિશ્ચિત કમબદ્ધ છે. જિનેશ્વર દૈવ પણ એમાં કાંઈ ફેરફાર કરી શકતા નથી. તેથી અદ્વિતીનાદિત બરાબર સમજાય, ત્યારે રચાદવાદ અને અનેકાન્તવાદ સમજાય, રચાદવાદ પૂર્ણપણે સમજાય ત્યારે છ દ્રવ્ય સમજાય, દ્રવ્ય-

રિથ્યતિ સમજાય, ‘દંસણો મૂલો ધર્મો’ સમયકુ ચારતી પ્રગટે અન સમયકુ ચારિત્ર પ્રગટે ત્યારે ધર્મ સમજાય... આ ધર્મને જાણવા જુદા જુદા સંપ્રદાયોમાં અનેકવિદ કિયાઓ છ્યારા જુદી જુદી શીતે આચરણ કરાય છે.

૫૦૦૦ જૈનોની એક સભામાં અતિ મર્મજ્ઞ વિદ્ધાન વ્યાખ્યાન આપી રહ્યા હતા. વ્યાખ્યાનને અંતે, સભા વર્ષે એક આગેવાન શ્રેષ્ઠીએ ઊભા થઈને વિનમ્રતાથી પૂછ્યું, ‘પૂજ્યશ્રી આપને પૂર્ણ વ્યાખ્યાનમે આત્મા ઔર આત્માકી હી બાત બતાઈ, દયા-દાન, દર્શન-પૂજા, પ્રતિક્રમણ-ભક્તિ, અહિંસા-સંયમ, તપ-ત્યાગ, વિનય-વૈયાવચ્છ, અભક્ષ્યત્યાગ, ક્ષમા, મૈત્રી, કરુણા જૈસે વિષયોं પર તો આપને કોઈ બાત હી નહિ કહી।...’

ત્યારે કરુણાસભા નેત્રો એ મહાત્માએ જવાબ આપ્યો... “અરે, મૈને સોચા મૈં તો જૈનિયોં કી સભામે વ્યાખ્યાન દે રહા હું. જિસકા જન્મ જૈન-કુલમે હુआ હૈનું, ઉસે દાન-દયા, તપ-ત્યાગ, ક્ષમા-કરુણા આદિકા જ્ઞાન ઔર આચરણ તો જન્મસે જૈન કુલ-સંસ્કારોંની પરંપરાસે પ્રાપ્ત હોતા હી હૈ. યે માનવ-ભવ આત્માકો જાનકે પરમાત્મા સ્વરૂપ બનનેકો મિલા હૈ, અબ મેરા કર્તવ્ય યો યેહી હૈ ન, કી ચરમ તીર્થકર પ્રભુને બતાયે હુએ સિદ્ધગતિ પાનેકે પુરુષાર્થ કી બાત મૈં કહું.”

જૈન ધર્મ ઈશ્વરને મેળવવા માટેનું સાધન નહિ પણ સમગ્ર સૂચિના સર્જન ને સંચાલન વિષેનું વિજ્ઞાન છે. આ અનાદિ-અનંત જગતમાં જીવને જડ પુરુષાલના સંયોગથી જે બિજન બિજન અવરૂધાઓ સજીર્ય છે તે વિશ્વરૂપના છે. પંચપરમેષ્ઠિના શરણમાં ગયા વિના ધર્મ નથી મળતો અને આત્માના શરણમાં ગયા વિના મોક્ષ નથી મળતો. ટૂંકમાં પંચપરમેષ્ઠ પ્રત્યેની અતૂટ શેષાથી તેમને જાણવાથી સમયકૃત્વની પ્રાપ્તિ સહજ છે. અને આના માટે જરૂર છે... શ્રુતસત્સંગ અને રવાધ્યાયના પુરુષાર્થની, ત્યારપદી તેનું ચિંતન ને મનન કરી આચરણમાં મૂકવા પ્રયત્ન કરી પુરુષ સાથેના રવસમયમાં ત્યાગી પળેપળ સજગતા સાથે આત્મા સાથેના રવસમયમાં રહેવાથી અનુભૂતિ સહજ છે. જૈન ધર્મ પળેપળની સજગતા શીખવે છે. ચરમ તીર્થકર પ્રભુ મહાવીરે તેમના અતિપિય, જ્ઞાનના ભંડાર શિષ્ય શ્રી ગૌતમ રવામીને કદ્યું જ હતું ને કે સમયમ્ ગોયમ્ મા પમાયે।

ધર્મપ્રિય ભારત દેશની સરિતાઓ, ગિરિજાજો ને હવામાં ધર્મનું ગુંજન છે. સમર્થ શાબું રવામી મકરં દવેના શાખ્યોમાં

પોતાની વાસંણી પોતે બજાવીએ,

ને રેલાવી દર્દાએ સૂર...

ઝીલનાંનું એને ઝીલી લેશે,

ભાતે પાસે હોય કે દૂર...

ઘરીવાર તમે આ શાઢો સાંભળ્યા છે કે “તમારા જીવનના ઘડવૈયા તમે છો? પણ એ વિશે તમે શું કર્યું છે? તમને શું એ ખ્યાલ નથી આવતો કે તમારા જીવન પર, તમારા સુખ પર, તમારી સહાયતા પર, તમારા હર્ષ-શોક પર તમારું નિયંત્રણ છે?

જીવનને યશોજ્જવલ બનાવવું તમારા હાથમાં છે. ઉત્તમોત્તમની અપેક્ષા રાહવા ફ્રારા એ બની શકે છે. આવતી કાલ વિશે ચિંતા કરવામાં કે એ વિચારમાં હતાશ થવામાં વખત કદી બગાડતા નાહિં. હંમેશા જીવનની ઉજળી બાજુઝુઓ. અને હંમેશા વર્તમાનમાં રહી મન લક્ષ ઉપર કેન્દ્રીત કરો. ગઈકાલ સરળ પદ્ધાર ન થઈ હોય એનો અર્થ એવો નથી કે આજનો દિવસ પણ એવો જ હશે. ગઈકાલને પાછળ મૂકી દો. એમાંથી પાઠ શીખો અને આજનો દિવસ બગાડવા ન દો. આજનો દિવસ તમારી સભુખ અણારપર્શીલો, અનવદ ઉભો છે.

જીવનમાં એક લક્ષ્ય હોવું અને એના તરફ ગતિ કરતા રહેવું એ મહત્વનું છે. તમારા જીવનમાં એક ચોક્કસ હેતુ ને યોજના છે. જે તમને આગળ ને આગળ જવા પ્રેરે છે. તમને શક્તિમાન બનાવે છે. લક્ષ્ય ઉચ્ચું જ રાખો જેટલું વધુ ઊંચું તેટલું વધુ સારું જીવનની નિષરણી ઉપર લક્ષ્ય ગમે તેટલું દૂર હોય દરેક પગાથિયું તમને તેની નજીક લઈ જાય છે.

અર્થાત વિદ્યાર્થી વિચાર

Classroom

There are more advantages of taking classes in the classroom compared to talking them online; such as being able to physically meet the teachers and in school we meet them face to face where as in online we can't meet face to face. The way teachers are teaching us in online they are unable to do that but they have to adjust themselves and I can't understand what they are teaching in online lectures but at hostel I am fulley understading specially kavita miss and suchitra miss the way they teach I like it for eg asking questions one by one to everyone, making jokes, They use to keep us happy. The way seeta miss teach I like it better for eg Seeta miss gives us reading one by one taking test, miss tell that do back camera during writing test, taking oral test and all teachers are my 2nd mom. I always enjoy my hostel online lectures when kavita miss, seeta miss and suchitra miss teaches so they are 'out of the world' I think that after my studies I will became a scientist as these teachers teaching so I love there teaching way I love it I always tell my mom that till end of my studies I want these three teachers only no other teacher I want you to stay as my teachers always.

Thank you

- Rashi M. Vira
VIIth Std.
Village - Nanikhakar

"Online Learning (vs and) Classroom Learning"

Std - 8th n above

Time resolves the puzzled, time puzzles the resolved.

- Anony mous

World today is the evidence of this drastically evolved map of itself that we all are viewing at present, education as of now has become a source of extreme necessity emerged out of the thirst of development and global race. COVID-19 has been a real emphasis for the current learning path ways. From running for school, colleges, offices and work places and physically presenting one self to the place to putting the devices ready for the meeting on the e-platforms along with ourselves being virtually in the work places, the scenerio has completely been concerted. The society now is clearing its way on the online teaching i.e. e-learaing measures on this very account of the epidemic thoughts which certain demerits comprising merits too are affecting the minds too, classroom teaching or actually being totally at the repetitive platforms in the past times efficently made learing a broad specturm for gaining potentiality and practically performing tasks, whereas e-learning limits us to practice theoretical concepts with a drawback to many unfair or baised trials during the classes as well as exams the fundamentality is found lost somewhere in the link between the online and classroom learning practices. Time has chosen, this time, this very globe of ours as an experimental device for the conclusion to reach. Thus online learning has given us a chance for being technically or virtually active but snatched the practicality from us whereas classroom learning was perfect; an all rounder platform but limiting us to a room devoid of e-learning fashion.

Thank you

- **Bhumi N. Chheda**
SYBsc
Village - Gundala

Lockdown Diaries

THE EVERYDAY VOICES OF THE CORONAVIRUS PANDEMIC.

This is a time for reflection, for recognising that regardless of what we can or cannot do in such diar times, the one thing we can do is learn to be empathetic.

It is almost 10 months since the lockdown was first imposed on March 24. I hear people around me talking in terms of a pre-coronavirus and past coronavirus world which will be as different as heaven and earth. It has been said there is nothing permanent except change, but in the content of Indian society, this human meanness is unchanging it is permanent. "It appears as if kaliyuga is over and the age of satayuga has dawned. There is a pollution-free evnironment. Also, equality has been achieved - there are no servants anymore, everyone is helping out in household chores. In a spirit of togetherness, there is fasting, bhajan-singing and Ramayana recital, and so on. Many young youth came in contact with these mythological serials and learnt about them. Many more problems acrose like there no place to stay, violent struggle for food packets, travelling issue etc. Nevertheless in this situation India fought as one family and helped each other. But this new change has tought humans a very big lesson. And have successfully adopted the change.

Thank you

- **Greeshmi A. Dedhia**

FYBA

Village - Bidada

'Virtual Teaching Vs Classroom Teaching'

Due to the recent circumstances we are missing the beauty of our old physical classroom teaching. Nowdays schools have also adopted the method of online teaching. Everyone started using the phrase "Work from Home".

Of course everyone would prefer classroom teaching rather than virtual teaching because classroom teaching gives us opportunity to learn and grow more. In classroom teaching we get to know more about our teachers and our peers. In classroom teaching students follow some rule which are neccessary for their development and brings discipline in their lives. In classroom teaching the teacher can pay attention on each and every child personally and if there is any problem he or she can help that child overcome it. In classroom teaching there is a special bond between the teacher and students and teahcer comes to know whether the child is attractive or not.

On the other hand, there are many things which we miss in virual teaching. There is no special interaction between the students and the teachers. Many students come in online lecture just for the sake of attendance. Students do not clarify their doubts in virual learning. Virtual learning affects the eyesight of the teachers as well as the students. In virtual learning children can not meet thier parents and friends physically, Therae students make many excuses during virtual learning. There is our advantage of online learning, that is we get to know more and more about the modern technology and become used to it.

In counclusion, I would say that classroom teaching is way more better than virtual teaching.

- Mahi Nagda

Xth Std.

Village - Sanosara

Virtual Teaching Vs Classroom Teaching

According to me, Virtual teaching have same advantages and disadvantages also. Advantages are like its easier for students to study anytime at anywhere, also we get more free time so we can utilise it in doing other productive things. And one of the most important drawback is that all the children have to compulsorily attend lectures through mobile, laptop or other accessories which are sometimes not available and also internet connectivity is low sometimes due to this challenges some students cannot study.

While in classroom teaching there is face to face interaction with teachers and friends, so that we can learn they are understanding the concept very easily. So I really miss the group activities in classroom teaching, which is not possible virtually as there is no personal attention of teachers in online lectures.

In virtual lectures we can record the lectures and use it again while studying, we don't have to travel to school, college, tuitions so the time is saved.

But during COVID-19 pandemic also the education is going on. So no one can stop students from learning.

**- Charmi Chheda
SYBBI
Village - Aadhoi**

Virtual Teaching / Classroom Teaching

As we talk about these topics. We have fun in both the classes because first we were in front of teachers and teaching and we are in front of teachers but we can study by more information of the lessons. Now I will be telling about more in both topics...

Virtuall teaching:- In virtual teaching sometime we are not able to understand what miss is teaching. We have problems about Network connection, or are mike would not be working etc. problems we face. But we can learn by video and same images, and stories of the lesson. If we are in school classes there we are facing problems of not seeing screen sharing etc. And miss also doesn't know what the students are doing in classes are listening or playing.

Classroom teaching:- As we all know all are happy with classroom teaching becuase miss also do some practicals also in that period. An in school we read libary book we are friends. In school the competiton that we do are amazing. We can understand the lesson so clearly in school. Classroom teaching is some different feeling. And in school we are not facing any problems. We can play in ground have lunch together etc. I think both are good teaching but more I like more classroom teaching.

- Urmi M. Gala

VIIIth Std.

Village - Toda

Lockdown Diaries

Lockdown has taught me how to keep patience. In this lockdown we had online classes. And teachers are putting more efforts to educate us in this lockdown period. In this lockdown we are not celebrating festivals and birthday party. But next year 2021 we will be happy to remember the struggles of 2020. And in lockdown some people are not getting jobs, people are struggling for money. In lockdown bus, train, flights and all the transports are closed. But some people don't understand that this is for our safety. The police are not going to their home, because of our safety. But people go out and don't wear a mask and don't follow the government rules. Some of the people have lost their job. And most of the people are not serious about this lockdown. All are missing the last year celebrations and birthday party. In, 2020 I had not celebrated my birthday, my father had gone to Jaipur and my mom had gone to kutch and I was with my only friend the whole day but I was happy. My mom is a nurse, she has struggled very much in this lockdwon. And I am very proud of her. My teachers, parents, doctors, house keeping in hopsitals, I am very proud of them and thank them to being in this lockdown with us. And 2021 I must say that all will be overcome their struggles and take new year resoulutions and start their life from beginning.

- Disha J Nandu

VIIIth Std.

Village - Vidh

Special
Prize

આ કાયમ ટકવાનું નથી...

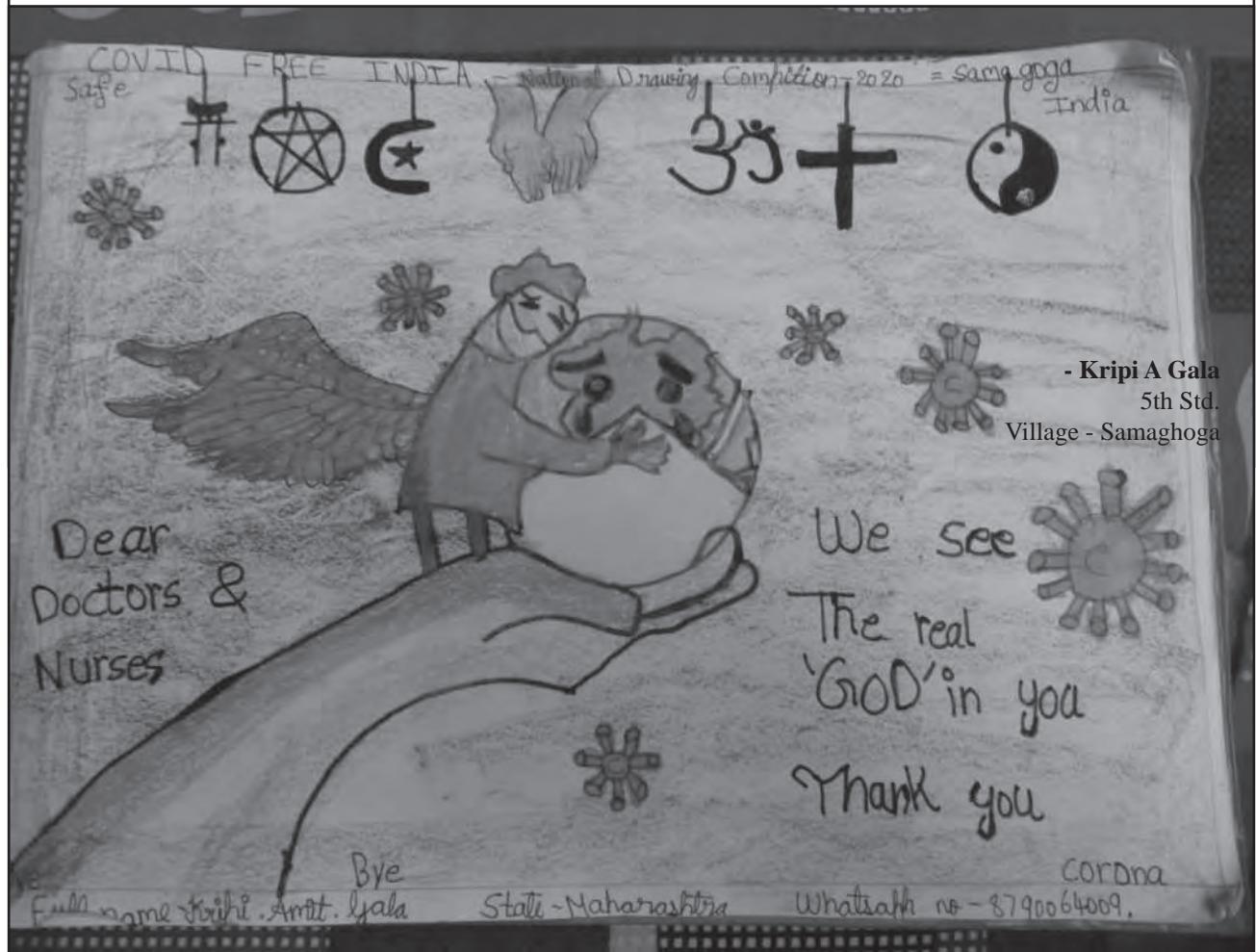
સૂરજ પણ સાંજે નમતો થાય છે,
ચંદ્ર પણ પરોઢે આથમતો જાય છે,
સમય થતાં કાંઈજ રોકાવાનું નથી;
સાંભળો, આ કાયમ ટકવાનું નથી....

અંતે તો ખરી પડે છે સુંગાધી પુષ્પ પર્ણ,
આખરે આ બદન નું પણ ઠરી જાય છે વાર્ણ,
સંકટ આવ્યો ભલે છતાં પણ જુકવાનું નથી;
સાંભળો, આ કાયમ ટકવાનું નથી....

સરિતા પણ અંતે વેશ બદલી બને સાગર છે,
જતો રહે મેઘ પણ વર્ષસીને કેવું એનું જીગર છે,
જીવ લીધા આ અમયે ધાણા તો પણ ડરવાનું નથી;
સાંભળો, આ કાયમ ટકવાનું નથી....

પક્ષી પણ સાંજે તેના માળે ફરે છે,
આ હાથ પણ, વાંચીને પુરૂતક બંધ કરે છે,
અધરો ભલે લાગે પણ આ પણ તેથી ટકવાનું નથી;
સાંભળો, આ કાયમ ટકવાનું નથી...
આ કાયમ ટકવાનું નથી....

- **Bhumi N. Chheda**
VIIIth Std.
Village - Gundala

NAME - HALEY V. VIRA

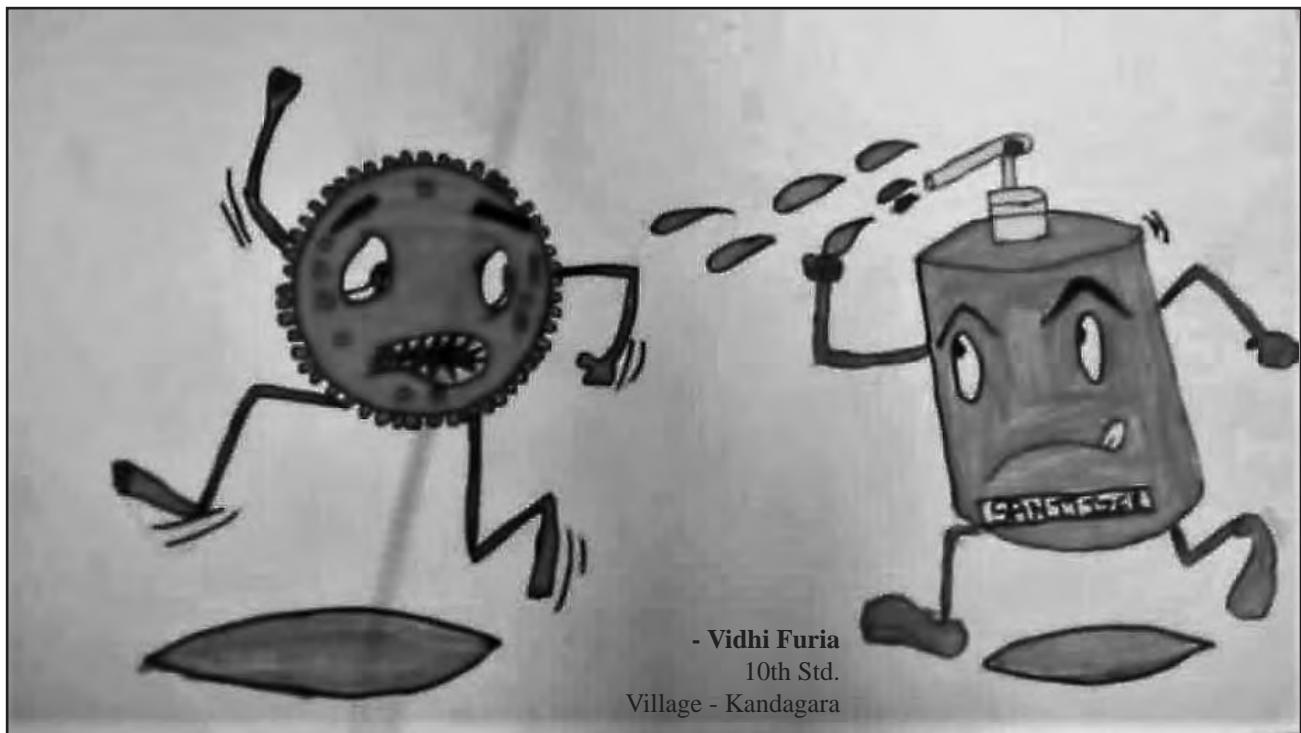
STD - VII B

VILLAGE - MERAU

- Haley V Vira

7th Std.

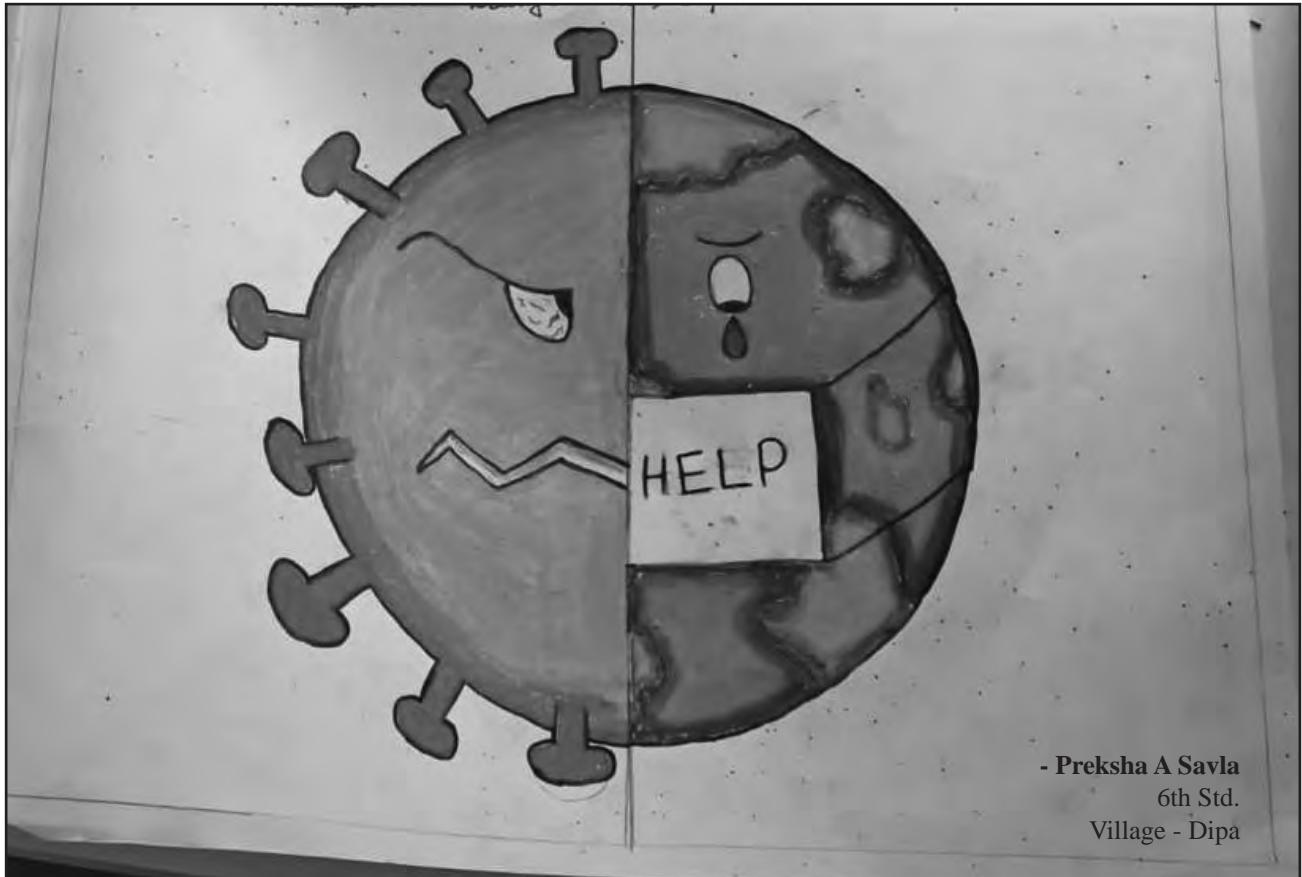
Village - Merau

- Vidhi Furia
10th Std.
Village - Kandagara

- Rashi M Vira
7th Std.
Village - Nanikhakar

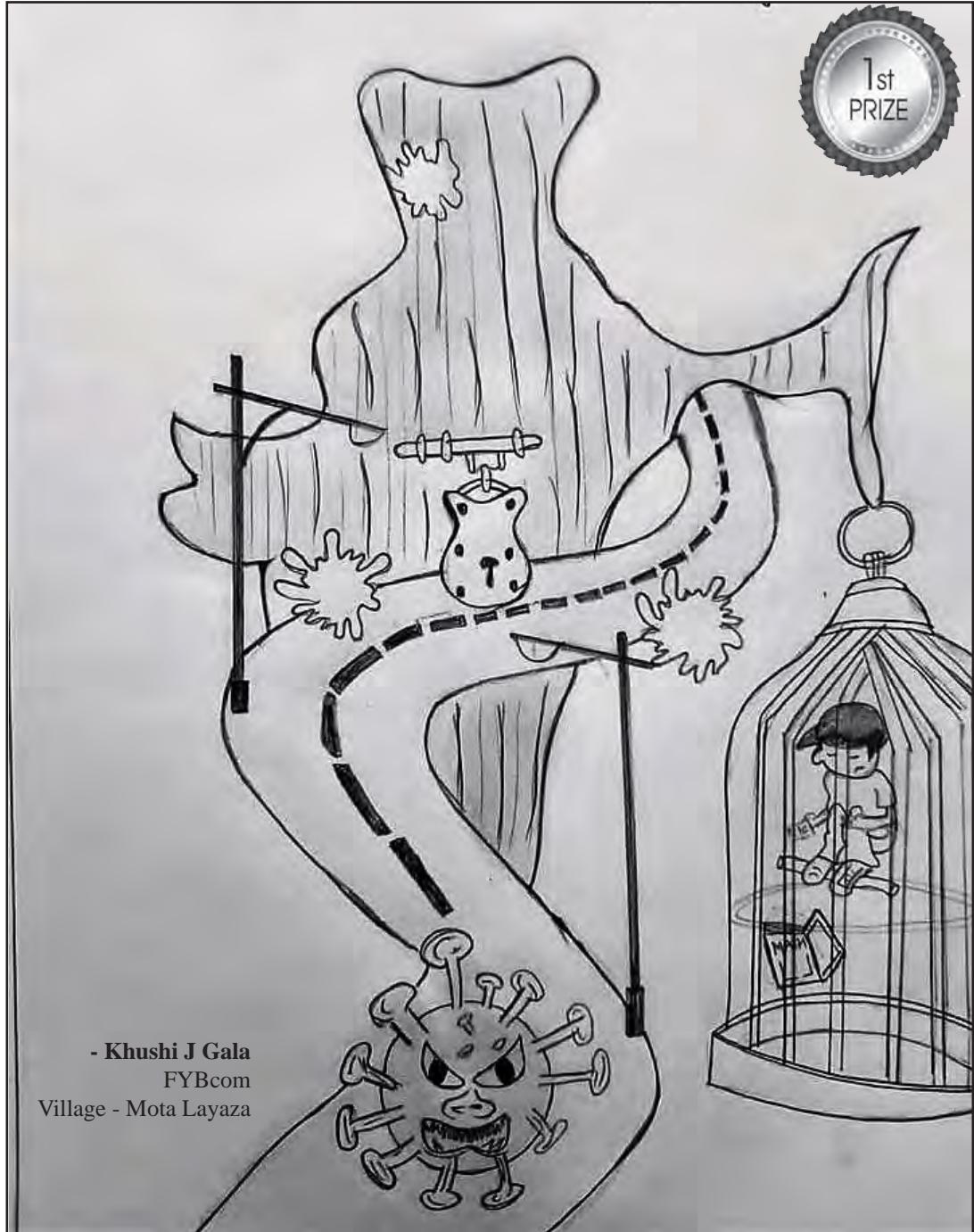

- Preksha A Savla
6th Std.
Village - Dipa

- Zeel M Shah
7th Std.
Village - Nangalpur

ZEEL MANISH SHAH
VII - B
NANGALPUR

શિક્ષણ સાથે સંરચ્યાની અભ્ય પ્રવૃત્તિઓ

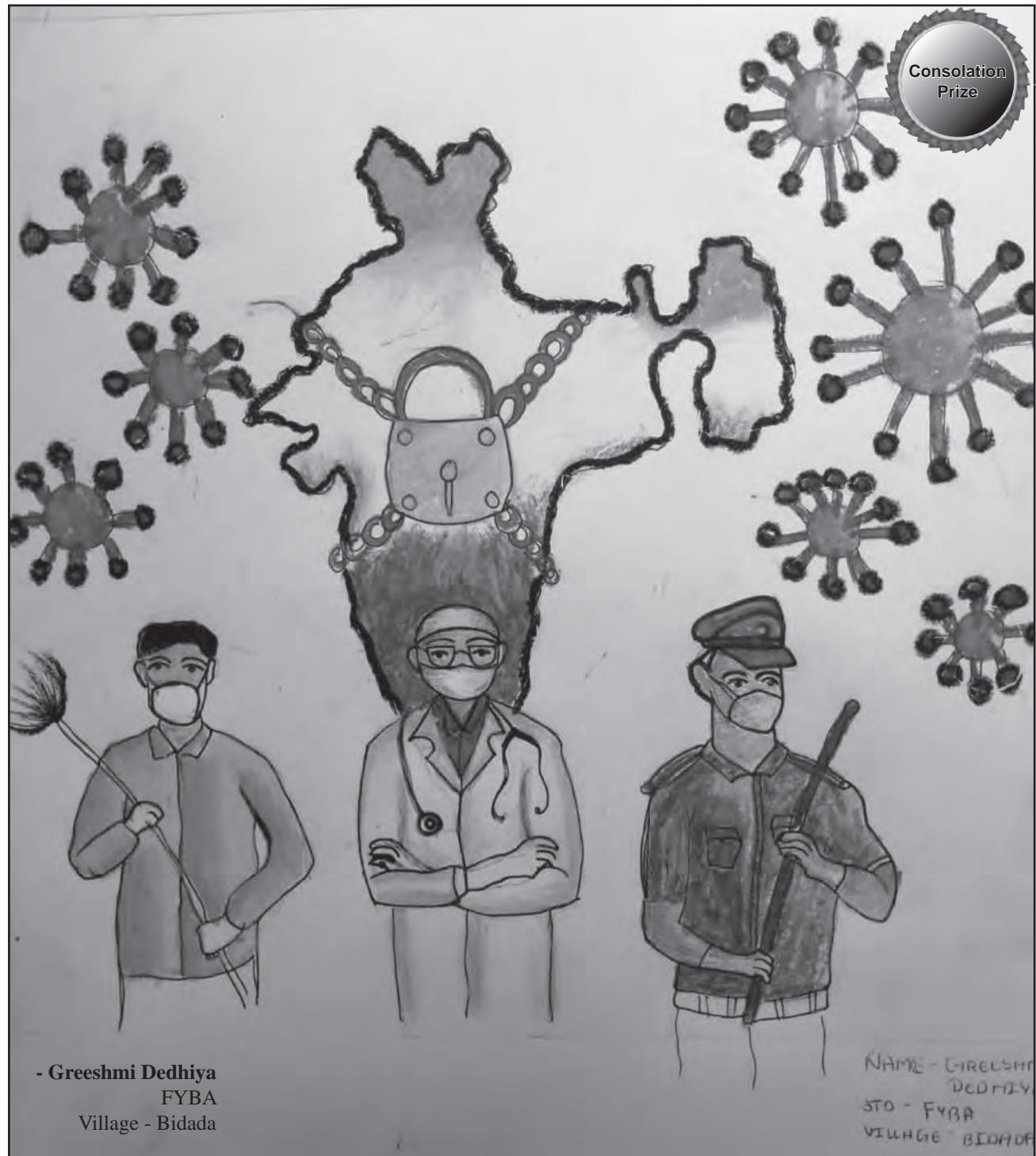
હોસ્પિટના નવા ભકાનનું શુભ સ્વરૂપ

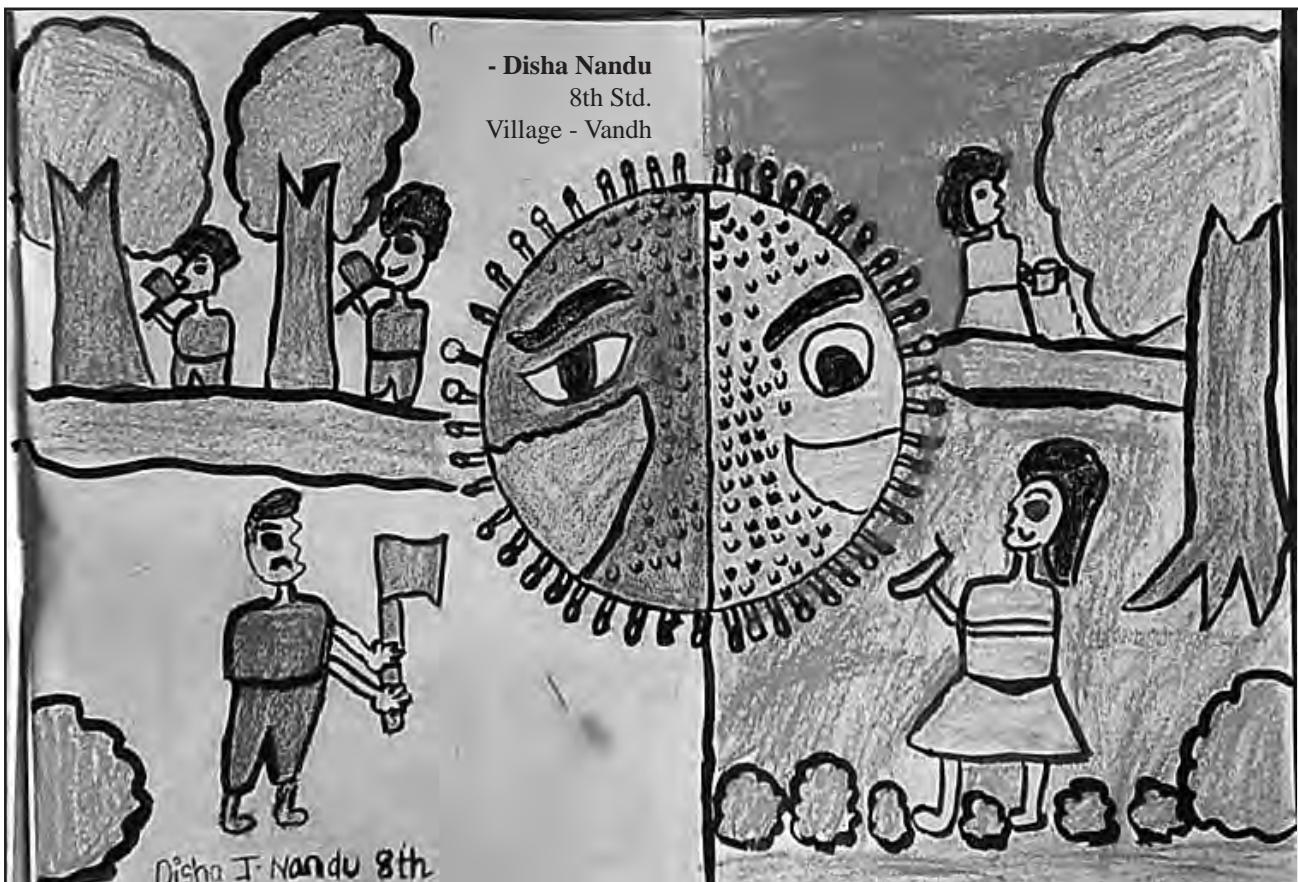
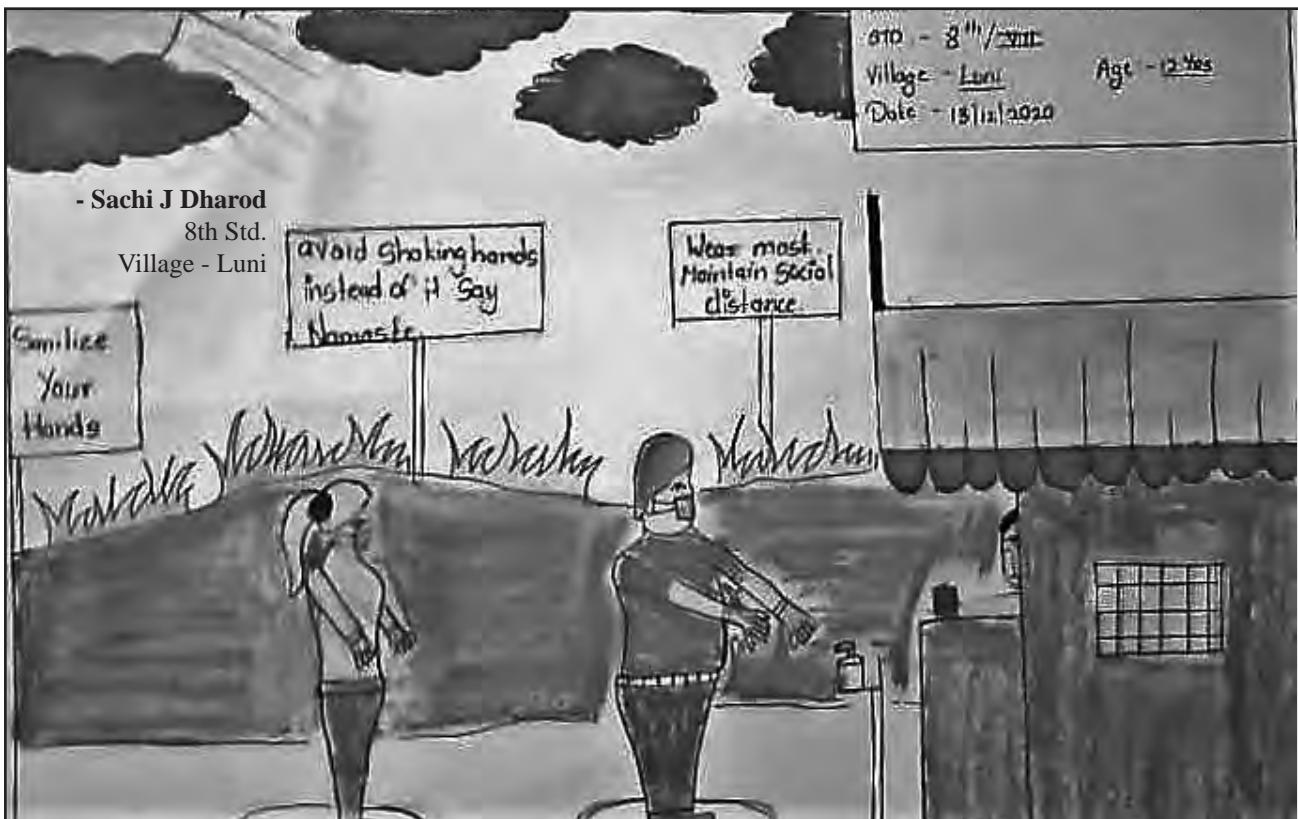

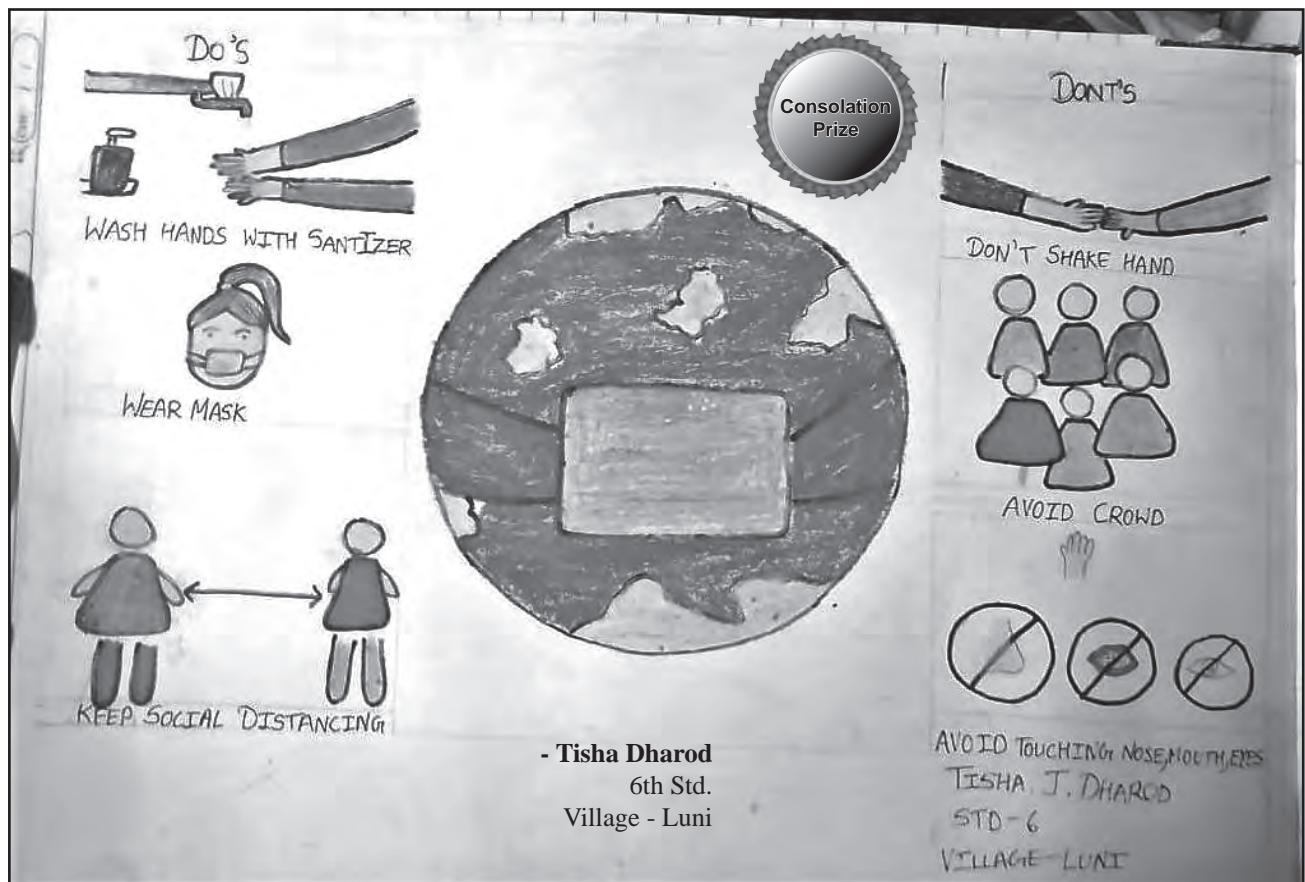
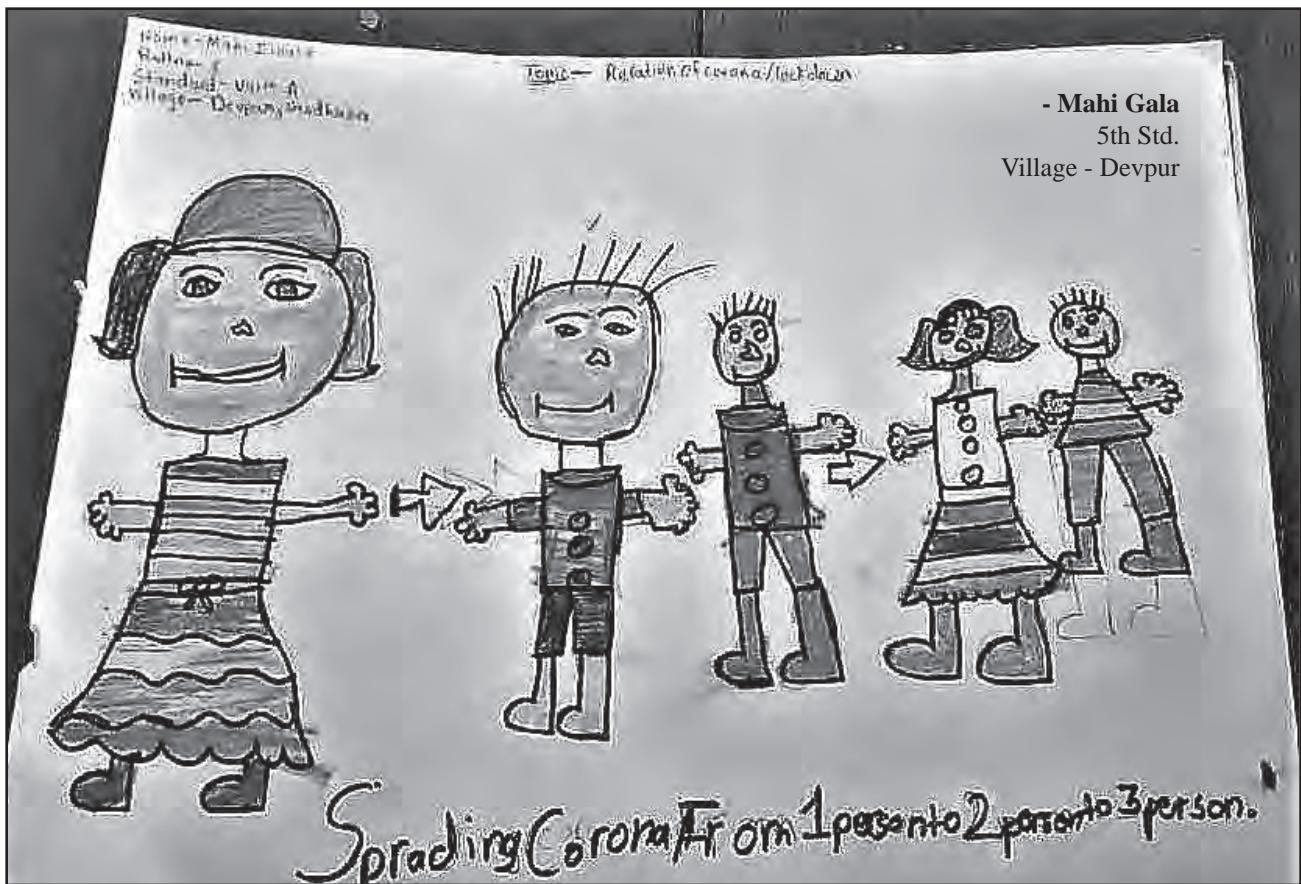
2nd
PRIZE

- Palash G Bheda
SYBA
Village - Mota Kapaya

PALASH GAUTAM
BHEDA
STD: SYBA
MOTA KAPAYA

આધ વિદ્યાર્થીની વિભાગ

પેન્ડેમીક પીરીયડ

“આ પણ કાયમ ટકવાનું નથી”

મહાનાયક અમિતાભજી દ્વારા કહેલ કવિતાની પંડિતાઓ:

પદ્ધત કી બંદીએ સે ભી કચા બહતી નદિયાં ઝૂકતી હૈ
છાલાતોં કી ઘમકી સે અપની નજ્રે ઝૂકતી હૈ
કિરમત સે હર પણે પર કિરમત તિખવાના પડતા હૈ
જીવમે મશાલ સા જરૂર હૈ વો દીપ જલાના પડતા હૈ
વાપસ આના પડતા હૈ, હિર વાપસ આના પડતા હૈ....

પેન્ડેમીક પીરીયડ કે જે રૂ માર્ચ ૨૦૨૦ જનતા કષ્યુથી ચાલી રહ્યું છે તેણે માનવ જતને ધણા બધા ચેતેજીસ કર્યા. શરૂઆતના દિવસોમાં તો જાણે સંપૂર્ણ ઘરતી પર અંધકાર છવાઈ ગયો હતો જર્વેઝ હાણકાર મચી ગયો હતો. રૂતાઓ સ્ફૂનકાર થઈ ગયા હતા રમત-ગમતના મેદાનો શાંત થઈ ગયા હતા. જેણે પણ કોશોના થતુ હતુ તે તો જાણે મૃત્યુને જ બેટશે એવો રૂ વ્યાપી ગયો હતો. પણ પછી લોકો એને સમજવા લાગ્યા કે આ પણ બીજી મુખીયતો, વિપદાની જેમ કાયમ ટકવાનું નથી. મારક, સોશિયલ ડિરન્ઝ ને અપનાવી એનો સામનો કરવા તૈયાર થતા ગયા. ધણા કોશોના વોરિયારો અને સામાજિક સંરક્ષાઓએ રવેરણાએ લોકોને સજગ કરવા ખડે પગે ઉભા રહી ગયા. ધીરે ધીરે રીકવરીનો ગ્રાફ ઊંચો થતો ગયો અને મૃત્યુનો ગ્રાફ નીચો થતો ગયો હવે તો આપણે વેકરીનની પ્રાપ્તિના દ્વારે આવીને ઉભા છીએ.

જીવનમાં બધું જ થંબી ગયા પછી કોશોનાને હશવવાના ઈરાદા સાથે માનવીએ એલાજ કર્યું છે કે તું મને જ્યાં સુધી શોકીશ અને તુ જ્યાં સુધી ટકીશ? અમે ત્યાં સુધી અડીખમ રહીશું જ્યાં સુધી દરેક ક્ષીટબેક નો જવાબ કમબેક થી ન આપી દઈએ. જે અમને બે રૂગાલાં પાછળ માંડવા પડ્યા છે તો આજે અમે ચાર રૂગાલાં આગળ માંડવા તૈયાર છીએ. જે વ્યક્તિ સમયને સાચવી જાણે છે એને ખુદ સમય સાથની લે છે અને સફળતા મળ્યા વગાર રહેતી નથી, માટે જ

તપો ભલે તમ તમારે સૂર્યની માફક
સમંદર ભર્યો છે ન ખૂટી જવાના
ચાલો હાથ સોંપો રૂનો ના લગી રે
તરી જવાના ને તારી પણ જવાના.

| અસ્તુ |

આધ વિદ્યાર્થીની
- ડીમ્પલ ભરત ગાલા
ગામ - રેલડીયા મંજલ

“આ પણ કાયમ ટકવાનું નથી”

આ છૂલો રોજ ખીલે છે, અને સાંજે ઢળી પડે છે,
આ માનવ જન્મ ધરે છે, અને મૃત્યુને વરે છે,
સુખ દુઃખ તો કુદરતનો કમ છે, આતમ તો સનાતન છે.

ઉપરોક્ત પંક્તિઓ આપણાને આ ક્ષાણબંગુર જીવનની અનિત્યતા એટલે કે કંઈ પણ કાયમ ટકવાનું નથી એનો સરસ ઉપરેશ આપતી જાય છે.

★ આજે વિશ્વમાં, દેશમાં, સમાજમાં અને ધરધરમાં જ્યારે કોરોના મહામારીનો ભય હેલાયો છે, કોરોના વાયરસ નો ટેક્સ્ટ કરાવતા લોકો ડરી રહ્યા છે, પોઝિટીવીટી ના ગુણલા ગાતો માણસ કોરોનાના કિરચામાં નેગેટીવીટી ઈચ્છતો થઈ ગયો છે. સંપૂર્ણ બ્રહ્માંડમાં પોર્ટિફિલ અને નેગેટિવ ફોર્સ અર્થાત શુભ અને અશુભ ઉર્જાનું ઉત્પાદન અને વહન થયા કરે છે. અને માણસ પોતે જ આ ઉર્જનો સૌથી મોટો ઉત્પાદક અને વાહક છે, એ પોતાની આસપાસ એક આભામંડળ રહે છે. વ્યક્તિની સારી કે નબળી, કલ્યાણકારી કે વિનાશકારી વિવારધારા નો પ્રભાવ માત્ર તેના પૂરતો શીમિત ન રહેતા... નજીક આવનાર ને પણ પ્રભાવિત કરે છે. કોરોના કાળ ની શરૂઆતમાં તો આ હરણાક્ષણ ભરતી જુંદગી અચાનક થંબી ગઈ.... ચિંતા... ભય... પીડા... ટેન્શન ની વર્ષે અચાનક આંખ ઉઘડી ને અજવાનું હેલાયું... ચિંતન-મનન કરતા કરતા પરમાત્મા વીર અને તેમની વાણી નું સાક્ષાત્કાર થયું.... આ જુંદગી એક કલ્યાણી છે, અનુભવેલી દુઃખદાયી પળો એ એક ઈતિહાસ છે. એને ભૂલી જવામાં જ રહાપણ છે. જો એને વાગોળીશું ને રાગ-દ્રોષ-દુર્દ્યાન કરશું તો અશુભ કર્મો ની પરંપરા જર્જરી અને આત્માની દુર્ગતિ થઈ જશે.

★ લૌકિક દસ્તિએ હીરા મળતા હોય તો પત્થર કોણ લે?, મોતી મળતા હોય તો છીપલા કોણ બેગા કરે?, આંબાના વૃક્ષની છાયા મળતી હોય તો બાવળ ના વૃક્ષ નીચે કોણ બેસે? અહીં શું ભૂલવું અને શું ચાદ રાખવું એ જ મહત્વનું છે. કારણ... આ પણ કાયમ ટકવાનું નથી. જૈન ધર્મની દસ્તિએ કોઈપણ રોગ થાય તેના મુખ્ય બે કારણો છે.(૧) નિમિત કારણ - અહીં કોરોના ના જંતુ છે... (૨) મુખ્ય કારણ - અશાતા-વેદનીય કર્મ... એનો ઉપાય છે. અહિંસા, જયાણા, જીવરક્ષા... મન-વચન-કાયા થી કોઈપણ જીવને દુઃખ ન થાય.

અંતમાં... જે મનથી હારી જાય તે જ્યારેય જીતી ન શકે... જે મન થી મક્કમ હોય તેને કોણ હરાવી શકે?... બસ ચાદ રાખો કે અમે સુખી, આનંદી, રૂપરથ અને શક્તિશાળી આત્મા છીએ... અને આ પેન્ડેમીક પીરીયડ પણ કાયમ ટકવાનું નથી...

‘અરતુ’

આધ વિદ્યાર્થીની
- ભારતી દેણ્યા
ગામ - તલવાણા

પેન્કેબીજ પીરીચાડ

માનવજીત પર પડેલી અસર અને ફરજ

પૂરુપાર વેગે દોડતી ગાડીને ઓચિંતી બ્રેક લાગે તો શું થાય? ગાડી ઉથતી પણ પડે, વાગે પણ ખરું, અને પાછળ આવતાં કેટકેટલાં વાહનોને એકબીજાનો ઘક્કો લાગે, કંઈ કેટલાય લોકોને ઓછી કે વધુ ઈજા પણ થાય. એ બધું તો ઠીક પણ જ્યારેક શાંતિથી ફ્લૂટપાથ પર ટહેલતા કોઈની ઉપર ગાડી એવી ફરે વળે કે બિચારાનાં ત્યાંને ત્યાં જ રામ રમી જાય.

કાંઈક આવું જ ભયાનક રૂપ આ કોશોના નામની મહામારીએ લઈ લીધું છે. સમગ્ર વિશ્વનાં માનવનું જીવન તછસમહસ કરી નાખ્યું છે. દોડતી આપણી જીવન શૈલીને ભારે પણાટ લાગી છે અને એટલે જ આપણે મુંજાઈ ગયા છીએ અને ગભરાઈ પણ ગયા છીએ.

સાચું પૂછો તો છેલ્લા છોડા સમયથી આપણે આંઘળી દોટ મૂકી હતી, હાંછી જવાય એટલી! ધારીવાર પ્રગતિ અને વિકાસની દોડમાં આપણે જ્યારે અધોગતિ અને વિનાશ તરફ ઘડેલાઈ જઈએ છીએ, એનું આપણાને પોતાને પણ ભાન રહેતું નથી. જીવન જીવવાના સાદા અને સરળ નૈતિક મૂલ્યો અને ફરજને આપણે એવા આડા અવળા અને અટપટા કે જટિલ બનાવી દીએ છીએ કે પછી આપણે જ એમાં ગુંચવાઈ જઈએ છીએ... દોડ હોવી જોઈએ, પમ પોતાનાં ગજ બહારની કે જીવનમાં બોગે નઈં અને કુદરતનાં બોગે તો બિલકુલ નઈં જ.

માનવતા, કરકસર, પરોપકાર, સાદાઈ આ બધાં જીવનનાં સાચા કિસદ્ધાંતોને આપણે ફક્ત ચોપડીઓ સુધીજ સીમીત કરી દીધા છે. આવું બધું વાંચવું કે સાંભળવું આપણાને ગમે છે, અને શિખામણો તો આપણે આસાનીથી આપી દઈએ છીએ પણ એના પાલન કે અનુકરણને આપણે હાંસિયામાં ઘડેલી દીધું છે. જીવનની જરૂરિયાત તો બહુ થોડી જ છે, પણ આપણે જ એનાપર દેખાએખી અને આડંબરનાં આવરણો ચડાવી ચડાવીને મોટું રવરૂપ આપી દીધું છે. “કોશોના તો નિમિત માત્ર છે”, આપણે એને આવકારતાં નથી પરંતુ જ્યારે જ્યારે અતિશયોક્તિ વધી જતી હશે, ત્યારે ત્યારે કંઈક મોટો પરિવર્તનની સંભાવનાને નકારી તો ન જ શકાય. અને કદાચ કોશોનાને કારણે જ આપણે થોડું ધારું સમજતાં થયાં છીએ. અને સમજવું પણ જોઈએ, પરંતુ આપણી રમૃતિમાં કેટલું જળવાઈ રહે છે એ તો સમયે આવ્યે જ ખબર પડે?

આદ્ય વિદ્યાર્થીની

- રશ્મી જ્યાંત મામણીયા

ગામ - કપાયા

“નવી Skills શીખવાની ઉદ્ભબેજી તકો:”

COVID-19 શાપ નથી, સમજો તો એક બોધ પાઠ છે. આ સમય આવો છે કે ગણે રાજો તો ખૂટે, વાપરો તો વધી પડે, સંઘરો તો નીકળી જાય, પણ સાચવી લ્યોને તો તરી જાય.” આમ આ લોકડાઉનનો સમય આફતનો હતો, પણ અમે એને અવસરમાં ફેરવી નાખ્યો. આવા સમયમાં અમે ધારું જ આત્મનિર્ભરતાના કામો શીખ્યા જેવા કે જીવનમાં રવચ્છિતા, બહારનું નહીં ખાવાનું જંકશ્યુડ નહીં ખાવાનું, ખોટા ખર્ચા નહીં કરવાના, હોટેલ, વ્યાસનો, ફેશનો, જેવા ખર્ચામાં બચતા શીખવાડયું. ખાસ તો ફેમીલી (કુટુંબ) સાથે સમય વીતાવતા શીખવાડયું. ધરમાં પોત પોતાના કામો જાતે કરતા થઈ ગયા. વડીલો-છોકરાઓ જાતે જ ટ્યુશન-કસરત-યોગા, ભગવાનની પૂજા, વાંચન, લેખન, ટૂંકમાં કહીએ તો જીવન જીવવાની અને જીવની કિંમત શીખવાડી, પ્રેમ, લાગણી, ઉદારતા, સહનશક્તિ, સંતોષ, શાંતિ જેવા ગુણો જીવનમાં ખીલ્યા. બીજાને મદદરૂપ થવામાં કેટલો આનંદ છે. તે શીખ્યા, માણસને માણસાઈ શીખવાડી આમ આ સમય આફત નહીં પણ એક અવસર થઈ જિંદગી જીવવાનું મૂલ્યાંકન કરાવ્યું. હકારાત્મકાથી જીવન મહેકી ઉછ્યું. હવે તો ઘર્ઝો લાગેને તોય કશુંક સારું જ છલકાશે.

આજે સમજાઈ ગયું કે બધા સંબંધ છે જન્મથી મૃત્યુ જુદીના આવ્યો છું માનવ દેહમાં તો ‘માણસ’ બની ને જ રહીશ. આ દિવસોએ મને શીખવાડી દીધું કે “હું સતત દોડતો રહ્યો છું રવાર્થ માટે પણ પરમાર્થ જ પાર પાડશો, સદાય રચ્યો, પરચ્યો રહોય છોધ, માન, માયા, લોભમાં પણ આજે આત્માને ઓળખતા શીખી ગયા. આ દુઃખ પણ દોલત સમજુ, માણસ છું મુજાહિ છું પણ તો યે મરત અને ઝીંદાઈલી થી રહેતા શીખી ગયા.”

“નથી આસાન આ સમય, તો યે માણવાની છે આ જિંદગી” બધું તો ધાર્યું થતું નથી આપણું, પણ જે થયું એમાં જ ખુશી શોધી લીધી. એવો છે આ અવસર.

વીતી ગઈ છે શાત, દીપે અરૂપા પ્રભાત.

શુભ આશા સાથે વિરમું છું.

આદ્ય વિદ્યાર્થીની

- પ્રીતી ગીરીશ ગાલા

ગામ - બાડા

પેન્કેમીક પીરીચડ

લાગણીઓ અને આર્થિક સમર્યાઓ

“અનુકૂળ સંજોગોમાં જીવતો માણસ સુખી છે.
પણ સંજોગોને અનુકૂળ બનાવીને જીવતાં માણસ પરમ સુખી છે...”

આજસે પૂર્વે દેશમે લોકડાઉન સબ ઘરમે રહો સુરક્ષિત રહો મોઈજનું એલાન... ટી.વીની દ્રેક ચેનલમાં પ્રસારિત થઈ રહ્યું હતું.

દૂર દ્વિતીય માં નજર ન પહોંચે ત્યાં સુધી બસ બધું જ બૈંકાર. આકાશની ચાંદની રક્તાઓ પર પોતાનો સુંવાળો પંથ પથરાવી રહી હતી.

શહેર આખું કોરોનાના કાળમુખા પંજાથી જલેન્કેટ અને ચાદર ઓઢી થરથરતું હતું. જ૦ હજારથી ૭૦ હજાર એવા આંકડાઓ બતાવી જાણે યમરાજ ડોરબેલ મારશ્વી એવો ૮૨ લાગી રહ્યો હતો ક્યારેક ઠાકોરજી માટે ઘરાવાની વરતુઅઓ ન મળતા એમને પણ ભૂખ્યા રહેવું પડયું હતું.

ઘરઘરાઉ જેલ જેવો અનુભવ થવા લાખ્યો. કોરોના સર્વત્ર હોય એ ખૂબ જ અઘરું થવા લાયું હતું. શ્રમિક વર્ગ જતો રહ્યો. ફેકટરીવાળા માલિકોને તો શાહ્ત હતી ભીસાતા મદ્યામ વર્ગનું શું?????

“પોપટ ભૂખ્યો નથી પોપટ પરતાતો નથી” વિશ્વના પૈંડા થંબી ગયા કોરોનાની અડફેટમાં જે આવે તેને કોળિયો બનાવી દે છે. આઇસોલેટ, મારક પહેંચીને, મુખ્ય તે પોઝિટિવ, સેનેટાઇઝ વગેરે વગેરેથી સૌ પરિચિત માટે પોતાની જિંડામાં વળી લીધા.

અમારે ત્યા બેસતા આ મમરાવાળા ને કોરોના ભરખી ગયો ત્યારે પુત્રે સર્જયેલી વ્યથા ૧૦.૦૦ રૂપયા મેરે પાસ નાચ થા તીન દિન લગા. જમા કરને તબ જાકે મેરે પિતાજી કી બોડી મિલા મૈં આયેયા તો ગયા” આવી અનેક આર્થિક સમર્યાઓ આ કોરોનોએ સર્જ છે.

અહો આશ્વર્યમ् અહો આશ્વર્યમ् ...

લોકડાઉનમાં શૂદ્ધ થયેલી હવાની લહેર લહેરાતી થઈ. ઘણી નવી રિકલ શીખવાની તકો મળી પોતાનામાં રહેતી આંતરિક શક્તિઓ ઉપયોગી બની જીવનમાં નવી દિશા લાવી. અનલોક માં ઘણા એપ માટે વિચાર માટેની તકો ઉભી થઈ.

“અર્સ્ટુ”

આદ વિદ્યાર્થી
- પ્રીતી મનીધ ગંગાર
ગામ - મેરાઉ

કોરોના

કોરોના તે આવીને, કહેર જે મગાવ્યો કે,
પરિસ્થિતિ સધળી બદલાઈ ગઈ.
આમેય છોછ હતો, માણસનો માણસને,
હામી એમાં તારી પૂરાઈ ગઈ.
જીવતો'તો આમ પણ, રવાર્થમાં એ એકલો,
નામ તારે તહોમત મૂકાઈ ગઈ.
આમ પણ સૂર હતાં, લાગણીનાં કોરોને,
આજ તારી ચોમેર વર્તાઈ ગઈ.
ચહેરા પર ચહેરો, લગાવીને ફરતો'તો,
ચાવ હવે ઓળખ છૂપાઈ ગઈ.
સારા કે નરકામાં, સમયનાં બહાનામાં,
રમૃતિ તારી ચોપડે ચિતરાઈ ગઈ.
બે છેડા ક્યાં મળતાંતા, આસાનીથી આમ પણ,
તારી દાજદીએ મુશ્કેલી બેવડાઈ ગઈ.
આસુ અલી લે એવા ખભા રહ્યા'તા ક્યાં ?
રૂપર્શી પર પણ પાબંદી મૂકાઈ ગઈ.
નનામીનો ભાર હવે, ઊંચકે છે કોણ અહ્ંાં,
ઝીદી ઠાઠડીએ આગ ચંપાઈ ગઈ.

ચણાતર બિંદગીનો

હૈયામાં ખુબ અકળામણ થાય,
ઘરમાં જ રહેવાનું બહુ અધ્યકું લાગે,
ઓછી આવકમાં, બીકથી જીવન જીવલું મુશ્કેલ લાગે,
પરંતુ બારી ઉપર નજર ગઈ,
એક ચકલીને આનંદથી ચિચિયારી કરતા જોઈ,
અદેખાઈ થઈ મને તેને આનંદિત જોઈ.
કેવી રીતે આટલી આનંદિત રહી શકે, સરીઓથી,
કુક્ત એક ચોખાની ચાણ લઈ.
પણ આજ સમજાયું રીરણાઓની વણકાર લગાવી મેં,
તેમાં મારી ખુશીઓ રોળાઈ ગઈ.
મળ્યું જે મોજથી મારી લઉં, બેગું કરવાની,
રીરણાઓ તજી દીધી.
સંતોષ અને કરકસરની મૂડી સાચવી રાખીને,
દેખા દેખી, ખટપટો છોડી દીધી.
હૈયાની અકળામણ ઓછો કરી આ કરોના સમય,
“જીવન જીવવાની કળા” શીખવાડી જાય.

- પ્રીતી ગાલા

ગામ : બાડા

- રજીમી જ્યાંત મામણીયા

ગામ : કપાચા

સમાજની અહિલા વિભાગ

પેન્ડેમીક પીરીચડ, માનવજ્ઞત પર
પડેલી અસર અને ફરજ

ઈંગર અને સમય જે ધારે છે, તે જુદી થાય છે. તમે, પૃથ્વી પરનાં મહેમાન છો, માલિક નાઈ, ગુમાનમાં ફરતાં માનવીને યાદ કરાવી દીધું, “પૃથ્વી પરનાં આજા મલકને મળ્યું, અહિયારું કોરોના ‘વાદળ’, છતાંચ સૌની બારીએ વાછંટ જુદી જુદી. કોરોનાની મહામારીને ભય, અર્થિક મંદી, ઘધાં, રોજગાર બંધ, મદ્યઅવર્ગની કષોડી રિથ્યતિ, શ્રમિકોને બે ટાઇમ ખાવાના ઝાંઝાં, છોકરાઓની ફી, ભણતર, લેપટોપની સમસ્યા! ન વેકચીનેસન, ન કોરોના ખતમ થવાનો ચોક્કસ સમય. ચારેબાજુથી નાણાભીડ ને કારણે ગુરુસો, હતાશા, દુઃખનું ઓસડ દહાડા, સમયની પીછી ચિત્રાતી નથી, લીમડાંના ઝાડ નીચે જમાવટ નાઈ, સમયને વિશ્રામ કરતાં જોતાં રહ્યાં. “પુરુષવર્ગ ધરમાં”, નાસ્તા-ફરસમાણ બનાવી, મહિનાનો ખર્ચ કાઢી, નારી-શક્તિ હ્રાસ ધરનું સંચાલન. સમાજ હ્રાસ લઘુઈધોગો રથાપના લોન, આર્થિક મદદ. કોમર્ચ હ્રાસ ઓળખ અને વેચાણ, વડાપ્રધાન હ્રાસ અમુક ઉદ્યોગો માટે લોન, પદ, પૈસા અને પ્રતિષ્ઠા માટે જીવતાં માનવીને, પરિવારની સાચી ઓળખ થઈ, દેખાદેખી અને આંદરમાં જીવતાં માનવીને, થોડા ખર્ચે પણ ધર ચાલે, શીખવી દીધું.

એક સાથે વિચાર, એક મોટો વિચાર કેવી રીતે જતો બની હોય છે, ૨૪ માર્ચનો દિવસ, ગરીબોને કીટ આપવાનો પ્રસ્તાવ, બેટા કોરોના માનું દિલ... આજો દિવસ બહાર, તારો પરિવાર પણ છે.. મમ્મી, આપણા ઘરે ખાવાનું છે, ગરીબો ભૂખે મરે છે. રવાર્થી કેમ થવાય, કઝાં સભર દિલથી મેં હા પાડી દીધી. મમ્મી માને હોલસેલમાં માલ મંગાવી આપશો. હું હાઉસવાઈઝ, ક્રેડિટ વર્ષની ઉમર.. ટ્રાન્સપોર્ટની છડતાલ, માણતી અછત, ન્યુબોમ્બે માર્કેટ રૂ કલાકજ ખૂલે, અલગ-અલગ વેપારીઓને સતત સમજવવાં, સતત ઓર્ડર.. અને મૂશ્કેલીઓ વર્ષે, પ્રભુકૃપાથી શરૂ કરી રહ્યાં. ૧૮ કિલોની ૧ કીટ, જોખમ ઉઠાવીને રહ્યાં આપવા ગયાં. દુઃખની વ્યાખ્યા શું હોય? ચિંતાઓ ઉધઈ થઈને જીવનને કોરી ખાતી હોય છે. પદેશાની, ભુખ, મુંજવણને હતાશા કરારમાં ઉભા હતાં, કીટ આપ્યાં પછીનું રિમિતપણ જોયું. સદ્વિચારોનાં પુષ્પો ખીલતાં ગયાં ને સતત પ મહિના કાર્યક્રત રહ્યાં, ને ડિપ્યો કીટનું વિતરણ કરી શક્યા. લાચારીને મજબૂરી જેવા ગઈ શાબ્દો સમજ્યા. આપવાથી મળતો આનંદ ન થાક- ન કંટાળો, સાચા દેશપ્રેમની ફરજ દીકરામાં નિહાળી, પ્રભુકૃપાએ, મારા ભાગે નાનુંસુ કામ આવ્યું ને ફરજ અદા કર્યોનો આનંદ અનુભવ્યો.

ઉર્ભ વિચારદારા:- ૧૯૭૫માં ગાંધીજીએ ભૂખમરો કામના અભાવને લીધો છે, એ જારી ૧૫,૦૦૦ ગામોમાં હાથકાંતણ અને હાથવાળાને ઉદ્યોગ શરૂ કર્યો ને આર્થિક રિથ્યતિ મજબૂત કરી, “ભારત ચરખા સંઘ” ની રથાપના કરી, અભાલ-વૃદ્ધ, સૌને રવબળે પગભર કરવામાં સહાય રહ્યાં. આ, તો ૨૧ની સદીનું ભારત છે. કાર્યો રહેણ બન્યાં છે અત્યાધુનિક ટેકનોલોજીને કારણે. ભારતમાં ત્પ કરોડ ચુવાધન છે. જે રવાવલંબી ભારતમાં માનનારો વર્ગ છે. આપદાને સમજો, જે સમયે સમર્યાઓએ જન્મ લીધો હોય છે, તે જે સમયે સમાધાને પણ જન્મ લીધો હોય છે. પરિવર્તન સંસારનો નિયમ છે. બંધ થઈ ગયેલા બારણાં સામે આપણે આંસુ સારતા બેચી રહીએ છીએ કે, બીજી તરફ ખૂલેલું બારણું આપણે જોતાં જ નથી. પરિરિથ્યતિ બદલવી અશ્વક્ય હોય ત્યારે મનરિથ્યતિ બદલવી જ રહી. આવા નકારાત્મક વાતાવરણ વચ્ચે મોદીજીની વિચારદાર “આત્મનિર્ભર ભારત” માટે આપણે જૌએ વિચારવાની ફરજ છે. ૧૩૫ કરોડ વર્ષતી ધરાવનાર ભારતનાં પ્રજાજનો, વિવિધતામાં એકતાનાં દર્શનાની ફરજ. નવીન સર્જનાનાં રક્તાઓ જરૂર ખૂલશે. આપણી ફરજ છે દેશને સમૃદ્ધ તરફ દોડી, બીજા દેશોની હોળમાં રથાન અપાવીએ માતાનાં ઉદ્દેભાં ધોર અંદકાર વચ્ચે સુરક્ષા અનુભવી બાળક પોતાની શાર્વરિકને માનસિક પ્રગતિ કરે છે ભારતદેશની સુરક્ષિતતા સાથે, અંદકારકૃપી બંધ થયેલાં દરવાજ સામે, જે દેશેક વ્યક્તિ રવભાવે ઉભા થઈ દેશી બનાવટો બનાવે. ભારત પ્રગતિનાં માર્ગ આગળ વધે. જો ચાલે, સૌ કોઈ ફરજ નિભાવી, શક્તિનો પરિચય કરાવીએ.

સારી અસર:- નિજતત્વને ઓળખવાની:- પાપભીતિમાંથી પેદા થતી આત્મશુદ્ધી-ધર્મનાં પેટાળમાં રહ્યાની કુંચી છે. ધર્મવૃત્તિ દિવ્યગુણોની ધારા છે. પોતાને ઓળખવાનો અવસર મળ્યો. આનંદ જ પ્રેમનું રવરૂપ છે. મનની શક્તિ કેળવી અંતરમાં લીન થતું.... “ધરમાં રહેવાથી કોરોનાથી સુરક્ષિત અને આત્મધરમાં રહેવાથી કર્મોથી સુરક્ષિત”.

અર્થાતું...

- વાસંતી વિનોદ શાછ

ગામ : નવાવાસ

લાગણી અને આર્થિક સમસ્યાઓ

માનવ ઈતિહાસમાં પ્રખુર પરિવર્તનનો પ્રવેશ!!! કોરોના વાયરસની ક્ષવાક્ષીએ બળજબદીથી લોકોને એકલતા અને વિશ્વરત્તરીય બેકારીમાં ઘડેલી દીધો. ૧.૩ અબજ ભારતીય-જ્યાં લગભગ ૪૦% લોકો સંયુક્ત કુટુંબમાં રહે છે. દર ચાર ગરીબ કુટુંબમાંથી ત્રણ બાળકો માનસિક તણાવમાં છે. જે ખૂલ્લા મને દિવસનો મોટો ભાગ પોતાનાં મિત્રો, શિક્ષકો સાથે પદ્ધતા કરતા હતા. આજે તેઓ ૮ મહિનાથી કોઈ સંપર્કમાં નથી. રમ્જુ, લાગણી કે મનનાં વિચારોને વાચા આપવા નજીફીકમાં મિત્ર નથી. બુધિનો વિકાસ કે સમર્થ્યાઓનો સમાધાન કરવા શિક્ષક નથી. ખાસ કરીને મુંબઈ જેવા શહેરમાં ૧૦x૧૨ કુટની ઓરડીમાં, ૪ થી ૫ જણાના પરિવારમાં બેશેજગારી તથા અસંતોષે, ઝડપ અને માર્પીટનું રથાન લઈ લીધું છે. આ બધું બાળકના દસ્તિપટલ પર સંગ્રહિત થઈને તેના વિકાસ, શિક્ષણ, સંરક્ષણ, વર્તન અને આશોષ્ય ઉપર આડઅસર પેદા કરી રહ્યું છે. મોટી ઉમરનાં ચુવાનો ચાર દિવાલોમાં કેદ થઈને ડીપ્રેશનનો ભોગ બની રહ્યા છે. લોકોનાં ધંધા પડી ભાંચ્યા છે, તો ક્યાંક બેઠી આવકો બંધ પડી ગઈ છે. તવંગર, મદ્યમ કે ગરીબ વર્ગ બધાને પેન્ડેમીકના પડકાર સામે ઝડૂમવું પડશે જ!

લોકડાઉનના પગલાએ બધાના જીવનને વિક્ષિપ્ત તો કર્યું, પણ વિચાર કરજો આ નિયંત્રણ ન હોત તો? કેમ? વિચારીને જ કાળજું કંપાવી જાય છે ને! જો આ નિયંત્રણને સકારાત્મક રીતે લઈએ તો સમર્થ્યામાં પણ સમાધાન દેખાશે. સતત પ્રયત્નથી પાણી પણ પોતાનાં ધોઘથી પથ્થરને તોડી નાખે છે. પરિવારજનો જો આપસમાં મનોરંજન, રમત ગમત કે એકબીજાની કાળજી લે તો એકલતા કે ડીપ્રેશન જેવી સમર્થ્યાનું નિવારણ કરી શકાય. જે સમય કુદરતે સાથે જીવવા આપ્યો છે, એની દરેક પળને કિંમતી સમજી એકબીજાના પૂર્ક બનીએ. પોતાનાં લોકો સામે જીતવાની ચોષ્ટા કરવાનાં બદલે સાથે જીવવાની કોશિષ કરીએ. નમીએ, ખમીએ, એકબીજાને ગમીએ. પોતાની લાગણીઓને વાચા આપવા થોડા પરિવર્તન લાવીએ.

પૈસો એ તમારા લક્ષ્યને પ્રાપ્ત કરવાનું સાધન માત્ર છે. લોકડાઉનમાં બધાને બે વર્ષાંસ્તુઓ વગર શિખામણે સમજમાં આવી ગઈ હશે. (૧) બચતનું મૂલ્ય (૨) તમારી મૂળભૂત જરૂરિયાત. આજ સુધી દેખાએખીમાં જે પૈસાનો વેડફાટ થતો હતો તે અટકી ગયો. ઘરેથી પ્રવૃત્તિ થઈને ગૃહિણીઓએ આર્થિક કટોકટીનો સામનો કરવા વ્યવસાય શરૂ કર્યા. કેટલાય લોકોએ ‘ઓનલાઈન’ બીજનેસ કે નોકરીઓ ચાલુ કરી. જે પોતાની પાસે છે એને વધુ સમજી માણતા જઈએ. થોડું વહેંચતા થઈ, સારા કર્મોનાં બીજ વાવતા જઈએ. અને છેલ્લે....

જિંદગી રોજ શીખવે કે જીવતા શીખ,
એક સાંઘતા તેર તૂટશે, પણ કીવતા શીખ.

- સીમ્પટ મનીશ શાહ

ગામ : ભોજય

સારા નરસા અનુભવો

ત્રણ મઠીના પહેલા મને કોરોના થયું હતું, જ્યારે મને ખબર પડી તો મારા માથે આબ તૂટી પડ્યું, ખરેખર ખૂબજ દુઃખ થયું, હું હતાશ પણ થઈ ગઈ. મારા મનમાં ઘરના દરેક સભ્યો માટે ચિંતા થવા લાગી કે મારા થકી બીજી કોઈ આ બીમારીની લપેટમાં ન આવી જાય! બસ, જલ્દી હું જ્યાંક સારવાર માટે દાખલ થઈ જાઉં, તેથી ઘરના બધા એક રહી શકે.

મને જગાયા મળી નગ્રભૂતિ મહારાજના સ્ટેટમાં ઘાટકોપજમાં, બસ, નીકળી પડી ઘરમાંથી નીકળતી વખતે ખૂબજ હિંમત આવી ગઈ. પરમહંપત્રી પરમાત્મા, ગુરૂઓ અને સાઈનાથના, આશીર્વાદથી બધું વોસરાવી દીધું સમતાભાવે ખૂબજ, શાંતિથી ઘર છોડ્યું. પારસ્યામ પહોંચી તો ત્યાંનું વાતાવરણ એટલું બધું શાંતિભર્યું હતું કે હું ખુશ થઈ ગઈ અને મેં ત્યાં અત્યંત શાંતિ નો અનુભવ કર્યો.

ત્યાં હું ત્રણ દિવસ ખૂબજ ધાર્મિક વાતાવરણમાં રહી. મારી મહારાજ, ગુરૂએવો નું માંગલિક પ્રવચન સાંભળી સાંભળી ને હું આત્મિક અનુભવ લઈ રહી હતી. હું કોરોનાગ્રસ્ત છું એ તો ભૂલી જ ગઈ. અને મારામાં મર્સ્ત રહેતા શીખી લીધું.

પણ ત્યાં મને ખબર પડી કે મારા પતિદેવને પણ કોરોના થઈ ગયું છે. એમના માટે હું ખૂબ હતાશ અને ચિંતિત થઈ ગઈ ને મારી શ્રદ્ધા ડગમગાઈ ગઈ. ને પૂરી રાત અનિદ્રામાં વિતાવી, કારણ કે મારા પતિદેવને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવા પડ્યા. એટલે હું ખૂબજ છચમચી ગઈ. પણ મારા પુત્ર એ મને પણ એમની સાથે હોસ્પિટલમાં દાખલ કરી દીધા. જે થી અમે એકબીજાની સાથે રહ્યા. હું જ્યારે મારા પતિદેવને મળી ત્યારે એમની હિંમત, સમતા અને શાંતિ જોઈ હું આશ્રયશક્તિ થઈ ગઈ. મારા પતિદેવ સાઈભક્ત છે.

એમના અતૂટ વિશ્વાસથી હું પણ મારા અદ્યાત્મિક પીણિયડમાં પાછા ફરી. બસ, પછી તો ટ્રીટમેન્ટ ચાલુ થઈ ને હું પરમાત્માની ભક્તિ સાધનામાં ને એકબીજાના સહારે અઠવાડિયો રહ્યા. તંદુરસ્ત થઈને ઘરે પાછા ફર્યા. પણ પાછા આવી ને અમને ૭-૮ દિવસ માટે કોરન્ટાઇનમાં રહેવું પડ્યું. ત્યારે મનમાં ખૂબજ મૂંજવાણ હતી એક જ ઝમાં બંધ. બધું પૂત્રવધૂઓના માથે આવશે એ ખૂબજ વિચિત્ર લાગતું હતું ને આપણામાં કહેવત છે કે “છકડી ત છોકરી ખપે જ! પણ મને તો દીકરી નથી. અમે જેવા ઘરમાં દાખલ થયા ત્યારે મારી પૂત્રવધૂઓએ જે ભક્તિભાવથી અમારી આરતી ઉતારી ને અમારો ઝી પણ સરસ તૈયાર

કરી રાખ્યું હતું. અમે જેટલા દિવસ આમાં હતા તેટલા દિવસ પુત્રો અને પૂત્રવધૂઓએ જે સેવા કરી છે અને અમારું દયાન રાખ્યું છે તે તો સગી દીકરી પણ ન રાખી શકે. આ બધું મારા માટે હૃદયરૂપશરી, અવિરભાગીય હતું અને રહેશે. ને મારી પૂત્રવધૂઓ એ કર્યાની કહેવત ને ખોટી પાડી છે કે “હક્કી ત છોકરી ખપે.” પૂત્રવધૂઓએ છોકરીથી વિશેષ સેવા કરી શકે છે તે કરી બતાવ્યું.

ત્યારે હું એટલું જ કહીશ કે છોકરી હોય કે ન હોય અફસોસ ન કરવો, ને છોકરી આપણી સેવા કેટલા દિવસ કરશે. ચાર-પાંચ દિવસ કે મહિનો કે વરસ પણ પણી તો એને પોતાના ઘરે જવાનું છે, ત્યાની જવાબદારી પણ સંભાળવાની હોય છે. જ્યારે પૂત્રવધૂઓ તો જિંદગીમર આપણી સેવા કરશે... જો આપણે એને વહુ નહિ પણ દીકરી સમજશું ને એમની આશા-અરમાન અને કોડ પૂરા કરશું. જેઓ ૨૦-૨૫ વર્ષની પિયરની માયા છોડી આપણે આંગણો પગ મુક્યું છે તો એમની કદર કરજો... ને ખૂબ ખૂબ પ્રાર આપજો.

દીકરી વ્હાલનો દરિયો છે, તો પૂત્રવધૂ હેતની હેલી છે.

આ છે મારા સારા નરરા અનુભવો

- હેમા વીરા

ગામ : જેવાજ

“પેન્કેમીન પીરીયડ” “સારા-જરસા અનુભવો”

જીન દેશના વુહાન શહેરમાંથી જરી આંખે ન દેખાતા એવા કોરોના વાયરસે આખા વિશ્વને પોતાના ભરડામાં લીધું. કોરોનાના પોઝિટીવ રીપોર્ટ નેગેટીવ પરીણામ આપ્યા. દરેક પરિસ્થિતિમાં એવો પલ્ટો આવ્યો જેની આપણે કલ્પના પણ જ્યોતિ. દરેક ક્ષેત્રોમાં પ્રગતિના પંથે દોડતા અશ્વોની જાણે કોઈએ લગામ ખેંચી અને આખું વિશ્વ ગતિહીન થયું.

સિક્કાની બે બાજુ જેમ ઘણા સારા અને નરસા અનુભવો થયા. પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીજીના આત્મનિર્ભર ભારતના રલોગને માણસને જાતનિર્ભર બનાવ્યો. ઓફ્ફિઝના માલિક ઘરે ઘરકામ કરતા થયા. કરકસર એ બીજો ભાઈ કહેવત સાર્થક થઈ. જેમાં જેવું મળ્યું, જેટલું મળ્યું એમાં નિભાવતા શીખ્યા. સમય નથી કહેનારાઓને સમય જ સમય મળ્યો. આમાં ટેકનોલોજીએ ખૂબ મહત્વનો ભાગ બજાવ્યો. કુટુંબ-પરિવાર સાથે રહીને ખૂબ મજા-મરતી સાથે અનેક સારા-નરસા પ્રસંગો, રનેટ્ટીઓ સાથએ ગેટ ટુ ગેધર, ધાર્મિક પ્રવરચનો, વાર-તહેવારો જુમ મીટિંગો હ્રારા માઝ્યા. વેનીનારો હ્રારા અનેક નવી વસ્તુઓ જાણવા તથા શીખવા મળી, સાથે સાથે વીજળીના બીલ પણ વદ્યા. લોકડાઉનની પરિસ્થિતિમાં વ્યાપાર ઉદ્યોગ બંદ થતા આર્થિક મંદીની મુંજુવણ અનુભવી ત્યાં સખી દાતાઓના સહયોગ થી અનેકગણી મદદ પણ મળી. માણસ માણસને ઓળખતો થયો. શ્રી રામને ચૌદ વર્ષનો વનવાસ સીતા તથા લક્ષ્મણ સાથે થયો. પણ અહીંયા ચૌદ દિવસનો એકાંતવાસ મળ્યો. પતિ-પત્ની-પરિવારથી પણ અછૂત જેવી રિથતિ થઈ. રૂપર્શનો તો નામ-નિશાન ન રહ્યો. ઘણા એ નીકટના રવજન ગુમાવ્યા ત્યારે હું અને સદ્ગિત્યારો પણ છોન માર્ક્ષ્ટ મળ્યો.

લગભગ ૨૩૦૦ વર્ષ પૂર્વે આવી જ એક મહામારીનો ઉપદ્રવ થયો ત્યારે શ્રી ભર્દુભાઈ રવામીએ ઉવસગછરં રતોત્રની રચના કરી મહામારીને શાંત કરી. આજે આપણે માર્ક (મુહુપતી) સોશીયલ ડિસ્ટર્બર્સિંગ (દૂર થી જ્યા જીનેન્ડ) ગરમ પાણીનો. વપરાશ વગેરે જૈન સિદ્ધાંતો હ્રારા કોરોનાથી રવબચાવ કરીએ.

પલ્ટાનો આ વ્યાપ નીકીમિત છે. એના અંતની કોઈ સીમારેખા નથી. પણ આ બધું ક્યાં કાયમ રહેવાનું છે. આરંભનો અંત છે જ. રાજ પડી છે તો સોનેરી સવાર નવી તકો લઈને ઊવાની જ છે.

- પ્રીતી સંજ્ય દેઠિયા

ગામ : ભુજપુર

આ પણ કાયમ રક્વાનું નથી

હેલા નવ-દસ મહિનાઓથી ઘર-ઘર રી-રી, કો-કો, કુંઠું-કુંઠું, સંભળાય છે. બારી-બારણે જાણે ટહુકાવાઓના તોષણ બંધાય છે. મારા ઘરમાં પેલો પર્વત રોજ મને દેખાય છે. ઘર બેઠા-બેઠા પ્રકૃતિના દિવસ દર્શન થાય છે. પોપટી પોપટ લાલ ચાંચથી તીલું મરચું ખાય છે. કબૂતર ઘણા પાડે એ ચકલી વીણી જાય છે. ઊગમણે-આથમણે ઝૂરજ કેવો હરખાય છે. ઘર આંગણે કેવા મજાના ભવ્ય દક્ષય રજીય છે!

લેત-જેતામાં બદલાઈ ગઈ વસ્તુ વિશ્વ આફૃતિ, જોણે કળાએ ખીલી પ્રકૃતિ મળી સકારાત્મક ફળ શ્રુતિ કેમકે જે ન આવત કોરોના કાળ તો શું બદલાઈ હોત કાટ લાગેલી માનસિક વૃત્તિ? કોરોના કાળ કાયમ ટકવાનું નથી પણ કાયમ માટે ટકાવી જ્શે શુપ્ત સંબંધોની લુપ્ત સંપત્તિ, કાયમ માટે ટકાવી જ્શે વિસ્થારી ગયેલ સમૃદ્ધ સંરક્ષિત લાચાર બની અરજોની વિતી, આખર અગ્રેસર છે. હતા-રહ્યા ને રહેણે અધિપતિ ‘૨૧’મી સદીની આકાશી ઉડાનમાં ચંદ્ર પર પહોંચનાર માનવ રવને ઈશ્વર સમજી બેઠો હતો. પોતાની પહોંચના અભિમાનમાં અભિમાની માનવને લાચારીની ભાન કરાવવા, ‘ઈશ્વર છે’ આ વાતનો પરચો પૂરવા અને ભલભલાને પહોંચની હદમાં લાવવા તેમજ ‘હું’ પણાને જડમૂળથી ઉઘેણવા કોરોનાનું રવસ્પ લઈ ખુદ ખુદા આવ્યા ઘરતી પર.

પ્રવૃત્તમાં પ્રવૃત્ત માણસ નિવૃત થઈ બેઠો ને જાણે પૃથ્વીની નવી આવૃત્તિએ જન્મ લીધો! હા, આપણે ગુમાવ્યું ને જાણે પૃથ્વીની નવી આવૃત્તિએ જન્મ લીધો! હા, આપણે ગુમાવ્યું ય ઘણું ગુમાવ્યાનો જેદ ખૂટથો ખૂટતો નથી પરંતુ પામ્યાનો ય લેખો-જોખો નથી અખજો ખર્ચને ય ન પામી શકત એટલું પામ્યા. વિશ્વ ઘરમાં સીમિત થયું ને ઘર પરિવારમાં શુષ્ણ સંબંધ સુગંધિત થયા. જરૂરિયાતો પર અંકુશ લાવી બધાને એક જ ઘર સપાટી પર લાવનાર આ કોરોના કાળનો જ્યાદેક આભાર માનવાનું ય મન થાય છે. આ સમય કપરો જરૂર છે. પણ આખરે એ સમય છે. કાયમ ટકશે ખરું? સર-સર સરકી જ્શે. પણ સમયની વાત, આવનારો સમય જરૂર કરશે. પ્રકૃતિને નષ્ટ કરનાર માનવ કોણ જાણે કઈ દોટમાં હતો? પણ જ્યારે ચો-તરફ અતિ થઈ ત્યારે ગતિ, ગતિહીન થઈ ને અંતે, માનવને કેદ કરી પ્રકૃતિએ મન મૂકી મુક્ત મોજ કરી.

માનવે મૌનનો લાભ લેવામાં પીછેછં નહોતી કરી. અનેક જંગલોના જંગલો બાળ્યા, વૃક્ષો કાણ્યા, અખોલા પણુ-પણીઓ માર્યા. “મૌન પ્રકૃતિ સ્તાવ્ય થઈ, રળી ન શકી શીબાઈ ગઈ!” પણ કુદરતની થપાટ પણ મૌન જ હોય છે. ને ફક્ત મૌન જ નહીં અદશ્ય તાંડ કેમ કર્યું? પ્રકૃતિના અનેક આલાદાદ રવસ્પોને નિર્દયીબની નષ્ટ કરનાર માનવને સર્જનાર્થકની નવસર્જન શક્તિની જેમ જ વિનાશી તાકાતનો નમૂરો આપવા ને ‘અતિની ગતિ નથી હોતી’ આ કહેવતમાં પ્રાણ પૂરવા આવેલો કોરોના કાયમ ટકવાનું નથી પણ કાયમતાને જરૂર ટકાવી જ્શે.

- આરતી સૈયા

ગામ : સાભરાઈ

આનપજ્ઞત પર પડેલી અસર અને ફરજ

કોરોના જનભરમાં મૃત્યુને વ્યાપક રહ્યો છે. અને કહીએ લોકડાઉન રિથિતિ અમારો પરિવારમાં મૃત્યુ થયું પણ કણ્ણતા એવીકિ ન નીકળી રમશાન કે ના આવી શક્યા કોઈ રવજનો. આ ઘટનાએ મૃત્યુના ભયનો અતિરેક કરી નાખ્યો. આ રિથિતિમાં સતત મહામારી અને મહામંદીને કારણે નકારાત્મક વિચારો, માનસિક વ્યથા, તનાવ, અસલામતીના વિચારોથી પરિવારનું જીવન પીડાદાયક બન્યું. છતાંચ જીવનમાં જે મણો એનો સહર્ષ અને સહજ રવીકારભાવ અને પ્રકૃતિની સામે નહીં પણ સાથે રહેતાં શીખીએ. એ બધા ગુણો અપનાવી હિંમતથી સામનો કરીએ છીએ, આવા સમયમાં ખરી કસોટી તો મારી છે. નાના ઝ્રમાં, આખા પરિવાર સાથે, ગર્ભીમાં ઘરના કામો કરવા, માંદા વડીલો અને પરિવારની સાર સંભાળ ધંધા વગર બેઠેલા પુરુષોનું ફર્સ્ટ્ઝેશન, બાળકોમાં તોક્ષાનો, નીતનવી ફર્માઈશો, પરિવારને બચાવવા હાઈજનની કાળજી, લિમિટેડ બજેટમાં મૌદ્યા દૂધ, શાકભાજી, દવા, આણધાર્યા ખર્ચાઓ. આ બધી બાબતો કલ્પનાની બહારની થઈ ગઈ. છતાંચ સૌ પરિવારમાં સહયોગ, પ્રેમ, હુંક આપીને પરરૂપર સાચવી લીધા. કોરોનાએ પરિવાર ને સાવ નવો જ વળાંક આપ્યો છે. ઓછી ચીજેથી ચલાવી લેવાનું, કરકસર, સહનશક્તિ, ધીરજ તથા હિંમતથી સામનો કરવો. વગરે ગુણો કેળવી કામમાં હાથ બટાવતા થઈને મનગમતાં કાર્યો કરીને નેગેટિવ વિચારોને પણ હકારાત્મક બનાવી દીધા મોતના ભયથી નવેશરથી જીવન જીવવાનું શીખ્યા છીએ. જન્મ અને મૃત્યુ હાથમાં નથી પરંતુ વર્ષોનો સમયગાળો જો શાંતિથી સમજીને જીવી લઈશું તો જન્મ અને મરણ સાર્થક થઈ જાય. આ જ પરિવાર માટે ઉપલબ્ધ સમાન છે. આજે અમે સૌ પોતપોતાની ફરજ સમજી સંપ, સહકાર, હિંમતથી પરિરિથિતિનો સામનો કરીએ છીએ. આ રિથિતિમાં અમને સમજાયું અંતે તો માણસે જ માણસને માનસિક, તથા આર્થિક ટેકો આપવો જોઈએ અને આમ પાસ થઈ ગયા. કારણ મૃત્યુ કરતાં માનવતા વધુ મહાન છે. ભલે પરિરિથિતિ આપમી હાથની વાત નથી. પણ મનઃરિથિતિ અમારા હાથની વાત છે. આ આપતિ દરમ્યાન વગર ફી આપ્યે, ઘણું શીખવા મળ્યું છે. આભ તૂટી પડે એવું લાગ્યું, ત્યારે નવજીવનનું સર્જન થતું હોય એવું લાગ્યું.

“દ્રષ્ટિ ઉચ્ચને ફેલાયું અજવાણું,
ઘૂટકારો અંદકારથી પ્રકાશ તરફ”

- દક્ષા જે ગાલા

ગામ : ડોણા

નવી Skills શીખવાની ઉદ્ભબવેદી થકો

‘કોવિડ’ ઈ.સ. ૨૦૨૦નો સૌથી વધારે વાર બોલાયેલ શાબુ જેણે દુનિયા આહીને એક નાના વર્તુળમાં દોડી લીધી. દુનિયાભરમાં લગભગ બધા જ રાખ્યોએ ‘ફરજિયાત બંધ’ની રિસ્થિતિ અપનાવી આ બંધ એ વિશેઘનો બંધ ન હતો, બંધ હતો સામાજિક, આર્થિક વ્યવહારિક, પારિવારિક બધા જ સંબંધોનો પણ!!!

કોરોનાએ દરેક પરિવારને ઘરમાં પૂરી દીધું. “ઘર” જેના વિષે આપણે હુંમેશા વાંચતા કે વિચારતા અનુભવીએ એ ‘ટૂંકું’ દરેક પરિવારે આ સમય દરમ્યાન મેળવી. કોરોનાએ સૌથી મોટી લેટ માનવજીતને આપી છે તે છે ‘સમયની ક્યારેય પોતાની ઈરછાઓ પૂરી કરવા ન મળતો સમય બધાને મળ્યો.’

સમયના અભાવે કસરત ન કરી શકતા લોકોએ કસરત કરીને શરીર રવારદ્ય સુધાર્ય. નવી વાનગીઓ બનાવવામાં અને પરિવારને ખવડાવવામાં ઝ્રીઓએ ગુગુલ ની સહાય લીધી અને બધા જ કુશળ પાકશાક્રી બન્યા. કોમ્પ્યુટર ન આવડનાર ધારા લોકોએ કોમ્પ્યુટર સાક્ષરતા પ્રાપ્ત કરી. પરિવારના લોકોમાં સાથ, સહકાર, સંપની ભાવના વધી પુરુષો ઘરકામ શીખ્યા એ ઝ્રીઓ જેમણે કયારેય પૈસા કમાવવાનું વિચાર્યુ પણ નહોતો તેઓએ ‘હોમ-મેડ’ ફરજસાણ, મિઠાઈ, ટિઝિન વગેરે ધંધા શરૂ કર્યા. મંદિરો બંધ થવાથી ધર્મ અને ધાર્મિક કિયા ઘરમાં જ કરવાની જરૂરિયાત ઉભી થઈ જેવો પરિવારના સભ્યોને સાથે પ્રાર્થના કરતા શીખડાવ્યા. જતજીતના અને ભાતભાતના ‘વેબિનાર’થી લોકોને દરેક ક્ષેત્રમાં નવું જાળવાની અને કરવાની તક મળી.

સામાન્ય લોકો તો ટીક પણ કોરોનાગ્રદ્યત થયેલ વ્યક્તિને પણ પોતાની જાતને સમજવાનો મોકો મળ્યો. ૧૪ દિવસના વનવાસે માણસને જીવનની ક્ષાળાંગુરતા અને રવનો પરિવાર કરાવ્યો.

ભૂલાઈ ગયેલા રવાવલંબન અને કરકસરના પાઠો જૂની સાથે નવી પેઢીએ પણ શીખ્યા. આ સંકટકાળમાં જે રીતે થઈ શકાય તે રીતે બીજાને મદદફૂપ થઈ માણસે પોતાની માણસાઈને અકબંધ રાખી તે ખરેખર સરાહનીય છે.

– ગીતા શૈલેન શાહ

ગામ : કોડાય

Distance Learning ની અથાભણો/મુંજવણો

Pendamic પીશીયડ ની અસર વૈશ્વિક ફ્લક ઉપર બધા ક્ષેત્ર પર પડી છે. આ સમયમાં આપણો ઘણું નવું જ્ઞાનું અને Learn કર્યું. Distance Learning આમાંથી એક જ છે.

મનુષ્ય સામાજિક પ્રાણી છે. પણ આ કાળે આપણને એકબીજા થી દૂર કરી ઘણી મુંજવણો ઊભી કરી. હતાં પણ Distance Maintain કરી ઘણું Learn કરતા શીખ્યા ઘરમાં બેસીને પણ આપણું કામ કરતા અને કરાવતા શીખ્યા. મથામણો ને દૂર કરી આપણું સર્વરવ ટકાવી રાખવા સમાજથી દૂર રહીને પણ રવને જાણતા શીખ્યા.

બીજુ બાજુ વાત કરીએ, આજે આપણો ઘણા બધા Online learning app જેમ કે BYJAs, Vedantu જેણા આધુનિક પદ્ધતિ થી શિક્ષણ વગરનું રથાન મળે છે. ત્યારે મનમાં મુંજવણો થાય છે. શું આ એપ.

“નીરબલની જીવઠી સમાન નથી.”

શિક્ષણો છારા બોર્ડ પર લખેલા ઉદાહરણ અને સમજણાની જરૂર આ �Learning app લઈ શકશો? આનાથી મળેલું ભણતર બાળકોના ભવિષ્ય ને ઊજવણ કરશો?

હજુ ખૂબ જ મહત્વની એક બાજુ Online distance learning પણ છે. શું આ Learning કલાસ ઝાંનો પર્યાય બની શકશો? અને આ મોબાઇલ, Tab કે Laptop ના વધારે વપરાશથી જે ખરાબ પરિમાણો આવશે એનું શું? ચાર-પાંચ કલાક એક જ જરૂર પર બેસી રહીને કરેલા ભણતર માં ઝચિ રહેશે કે શું? Infect ના network ના સહારા ઉપર ટકેલું આ ભણતર network ના ઉપર નીચે થતા પૂરી સમજણ આપશે છે શું?

આપણા સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ માટે આ Distance Learning મદદગુરુ થઈ શકે? કદાચ ભણતર પણ એક કાર્ય બની જશે. જેને બસ પૂરું કરવું જ રહ્યું. કેટકેટલી મુંજવણો પણ જવાબ શું? આ પર્યાય થોડો સમય પૂરતુ ઠીક છે. પણ લાંબો સમય ટકાવી શકાય. આ સવાલો થી જ મારી ફુતિનો અંત કરું છું.

જય જિનેન્ડ

- રાખી ગીતેશ કુરીયા

ગામ : બિંડા

સારા-નરસા અનુભવો

૧૮ મી માર્ચે અમારે દેવલાલી જવાનું થયું. પંદર દિવસ માટે રહેવા-હરવા ફરવાની ઈજા હતી. પણ લોકડાઉનની જહેરાત થઈ. પહેલા ૨૧ દિવસ અને પછી ૧૫-૧૫ દિવસની અલગ લોકડાઉનની જહેરાતો થઈ. કોરોનાના બધાને લીધે તેમજ મુંબઈમાં વધતા કોરોનાના દર્દીઓને દ્યાનમાં લઈને અમે દેવલાલી રહી ગયા. પોતાનું મકાન હોવાથી પાંચ મહિના રહેવામાં અમને વાંધો નહિ આવ્યો. પરંતુ જેઓ (૧૫-૩૦) દિવસ માટે સેનેટોરિયમાં રહેવા માટે આવેલા ને ટાઇમ થતાં મુંબઈ પાછા ફરવું અનિવાર્ય હતું તેમને ડોક્ટરોના ફીટનેસ સ્ટાફિક્ઝેટ વગર જવાય એમ ન હતું. ત્યારે ડોક્ટર્સ ફીટનેસ સ્ટાફિક્ઝેટ માટે વ્યક્તિ દીઠ રૂ. ૫૦૦/- લેતા હતા. શીતસરની આ ડોક્ટરોની કમાઈ હતી. દેવલાલીમાં કોરોનાની અસર નહિવત હતી. મુંબઈથી દેવલાલી આવનારની સંખ્યામાં પણ ખૂબ જ વધારો થયો. જેમના ઘર લગભગ બંધ રહેતા હતા તે પણ ખૂલી ગયા. જ્યાં રોડ પર દ્રોક ગાડીઓ (કાર) દોડતી હોય ત્યાં દોઢ્ખો થીય વધારે ગાડીઓની અવરજન ચાલુ થઈ. દેવલાલી એકદમ ભરચક હતું.

પાંચ મહિના પછી અમે મુંબઈ આવ્યા ત્યારે રૂ. ૨૦૦/- ફીટનેસ સ્ટાફિક્ઝેટના ડોક્ટર્સ લીધા. બોરીવલીમાં કોરોનાગ્રસ્તોની સંખ્યા વધારે હતી. મારો પુત્ર C.A. છે. સપ્ટેમ્બરથી કંપનીની બસ છારા Alternate Date ઓફ્ફિસે જવાનું એનું શરૂ થયું. બાકીના દિવસે work from home હતું.

એક દિવસ એમની ઓફ્ફિસમાં પટાવાળા (peon) ને કોરોના પોડીટીવ આવ્યું. એટલે એમના બોઝે બધાનું કોરોના ટેસ્ટ કરાવ્યું. ૩૦ માંથી ૮ જાણને કોરોના +ve (Mild) આવ્યું. મારા પુત્ર સાંજે ઘરે આવતાં બસમાંજ અમનો જાણ કરી કે કોઈ પણ પણ હોસ્પિટલમાં મને દાખલ કરાવવા માટે પ્રયત્ન કરો, નસીબજોગે ઓળખાણથી નવનીત હાઇટક હોસ્પિટલ (દહીસર)માં જગ્યા મળી ગઈ. રસ્તાના બીજા બાઈઓ અલગ અલગ જગ્યાએ (કાંદીવલી, ચેંબુર, બાટીયો હોસ્પિટલ, સાયન) જ્યાં જગ્યા મળી, ત્યાં દાખલ થયા. હોસ્પિટલ ચાર્જસ પચાસ હજાર, ૧ લાખ, ૨ લાખ એમ અલગ અલગ જગ્યાએ અલગ અલગ હતા. આ શીતે પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલમાં સારવારના વધારે પેમેન્ટ આપવા પડતા હતા.

આ શીતે લોકડાઉન દરમયાન ઘરું બધું જાણવાનું-સમજવાનું મળ્યું. ઈન્ફ્યુનીટી પાવર (રોગ પ્રતિકારક શાક્ટી) વધારવા માટેની જગ્યાકુતા આવી. ઘરની બહાર જતાં માર્ક પહેરવું, બે ગર(વાર) ની દૂરી રાખવાની તમ જ બહારથી ઘરે આવતા બાદ લેવી, હાથ સાબુથી ધોવા, ગરમ પાણીના કોગળા કરવા, કાઢો પીવાનો, વિટામીન્ઝની ગોળી લેવાનું વગેરે જાણો કેઝ્યુલર રોજનું બની ગયું. વોટ્રસ-અપ ઉપર અંતાક્ષરી, હાઉઝી વગેરે ગેમો રમવાનો મોકો મળ્યો ને ખૂબ જ આનંદ આવ્યો. તેમ જ અલગ અલગ મંડળો, સામાજિક સંરથાઓ છારા અપેક્ષિત વિવિધ વિષયો અંગેનો સંવાદ ઓનલાઈન ઘેર બેઠા માણવા મળ્યા. (સેમનાર છારા). આ એક અમારા માટે નવી અનુભૂતિ હતી.

આ શીતે કોરોના પીચીયડમાં સારા-નરસા અનુભવોથી કહેવું પડે કે

“જુંદગી પહેરાભી હૈ, જુંદગી ગુલશન ભી હૈ;
મુસીબતોંકા સામના અગાર ડટકર કરોગે;
તો જુંદગી મધુબન ભી હૈ.”

– મણીબેન મોહનલાલ નાગડા

ગામ : ઊનડોઠ

‘આ પણ રજવાનું નથી’

પેન્ડિમિક (કોરોના) એક દીવારવળન,
જે આપણે જોયું, અનુભવ્યુ,
ઇવાઈ છે ઉદારી આજે,
ધનધોર ધાર ઘેરાઈ છે આજે,
બિમારીનો વિશાદ છે,
ડરનો માહોલ છે
એહેરાઓ અહી નથી જડતા નજ્જે,
કોલાછલ જીવનનો જાણો થંભી ગયો છે હર પળે,
વિપદા આવી છે એવી કે,
નાના બૂલકાઓ બંદી બની ગયા ઔંન લાઈનમાં,
ઉછળજૂનું બાળપણ અટવાઈ ગયું ટી.વી.-મોબાઈલમાં,
પણ આ સમય પણ વીતી જશે
બંગાળનો અકાલ, કર્શણો ભૂકુંપ, પૂરુ, સુનામી...
આ બધી જ વિપદાને સહી; ચામી છાતીએ કીલીને,
સમયની દોટમાં કદમ માંડતા રહ્યા સહસ્થી
તો ‘કોરોના’ તો કંઈ જ નથી
‘કોરોના’ તો એક વિરામ ચિન્હ છે,
જેણે દોડતા માનવને સંબંધોનું મૂલ્ય સમજાવ્યું.
‘કોરોના’ તો એક પડાવ છે,
જ્યાં થોડું થોબી, ર્ખણી ઓળખ કરી,
‘માનવતા,’ ‘સેવાભાવ’ અને ‘આત્મનિર્ભરતાના’
નવા રંગો પૂરૂતાં શિખ્યા જીંગીના કેનવાસમા!
આલો, બદલીએ આપણી વિચારધારાને,
ખોલીએ બંધ બારીઓમાંથી આશાના રોશનિદાન,
રીગશો આવતી કાલ આજથી જુંદર
દરેક ટૂટો તારો નભમાં ફૂરી ટમટમે છે,
અરત થયેલો સૂરજ ફૂરી ઉદય પામે છે,
અંધારું ઉજાસની આશ મૂકી જાય છે,
પાનખર પણી વસંત નિશ્ચિત જ છે.
ફૂરી પાછી અੱઝીસો ધમધમશે
બૂલકાઓના કલરવથી ઉપવન ગુજશે,
મંદિરોના ધંટારવ રણકશે,
જીવનનભ ગુલાબી રંગાશે.
આજનો ઉદાસ મોશમ વીતી જશે,
નવી વસંતનો નવો પૈગામ લઈ આવશે,
‘આ સમય પણ વીતી જશે.’

– નીરુ છેડા
ગામ : કાંડાગરા

લાગણીઓ અને આચીક સભરસચાઓ

મહામારીની જપટમાં આવતા
વિશ્વ થંભ્યુ, શહેરો થંભ્યા,
એક ન થંભી તું.
લાગી બ્રેક ગાડી, ઘોડાને,
રહ્યતાર ધીમી પડી દિનચર્યાને
એક ન થંભી તું.

બની હિમાલય અડગ રહી,
કર્ચો સામનો મહામીશીની મંદીનો
બની લક્ષ્મી, બની સર્વતી, બની અન્નપૂર્ણા,
એક ન થંભી તું.

વગર કહે નોંધ લેવડાવી,
કેટલી ખાસ છે તું,
આફતને અવસરમાં પલટી,
એક ન થંભી તું.
એક ન થંભી તું.
॥અરતુ॥

– ચંદન દેઢિયા

ગામ :

સંરક્ષાર દાતા

સોછામણું ગુલાબનું છૂલ, કદાચ ખીલે ને કરમાશે,
પણ આપ્યું જે જ્ઞાન પ્રકાશ, સૂર્વણ મુઢાઓ, જીવનમાં
ખુશીઓ છિવાઈ ગઈ.

સહજન આ જ્ઞાન, સમય જાણો, અપનાવે સદગુણો,
તેના જીવનમાં, જ્ઞાન, પ્રકાશ, ઉજાસ રૂંગો પથરાઈ ગયા.

આ આપતી દરમ્યાન વગર છી આપે, ધર્યું શીખવા મળ્યું છે,
આભ તૂટી પડે એવું લાઘ્યું, ત્યારે નવજીવનનું સર્જન થતું
હોય એવું લાઘ્યું.

હવે ઉદય ભલેને હોય ઉલ્ટે રૂપ, પણ આપના પ્રકાશે જીવન
જીવ્યા અમે પાવરક્ષૂલ,
રૂપર્ગમાં વાગશે દેવતાઈ વાજ ને, અહીં ગગડી જશે જૌના
હાજો.

જ્યારે સમજવૃત્તિમાં જ્ઞાન, સંરક્ષારોનું કરિયાવર મળતું
ગયું,
નકારાત્મક અભિગમને વીધી સકારાત્મક વલણા, હારા
જીવન સાર્થકતમાં પરિણામયું.

રહેશો નહીં આ જિંદગી, બસ સદાય આ જ્ઞાનદાતાનું નામ
રહી જશો,
કર્યા જેવા પણોપકારના કામો, તે બધા બસ કામો રહી
જશો.
અરતુ...

- જીજ્ઞા ચાવલા

ગામ : બાડા

હૃદયસ્પર્શી/અવિસારણીય ઘરનાઓ

(રાગ: પરદેશી પરદેશીજાના નહિ... રાજ હિંદુરતાની
હિંદુ ગીત) એ હું મારા આ રવરચિત ગીત હારા
પ્રસ્તુત કરું છું..

કોરોના કોરોના ટૂટી પડ્યો
૨૦૨૦ માં ૨૦૨૦ માં
કોરોના કોરોના ટૂટી પડ્યો
૨૦૨૦ માં ૨૦૨૦માં
ધરમાંજ રહીને મને
જીવન જીવાડ્યું,
પરિવારના લોકો સાથે
લાગણી વધારી.
કોરોના કોરોના ટૂટી પડ્યો
૨૦૨૦ માં ૨૦૨૦ માં.

કામવાળાઓ વગર જીવન જીવાય છે,
એક બીજા ના સાથ થી કામો થાય છે.
સંબંધો માં પ્રેમ, મીઠાશ વધી જાય છે,
અને બધાની તંદુરસ્તી પણ સચવાય છે
વિશેષ થરેલા સંબંધો.. સંધાઈ ગયા,
મા સાથેના અભોલા... ટૂટી ગયા.

કોરોના કોરોના ટૂટી પડ્યો
૨૦૨૦ માં ૨૦૨૦ માં.

સાદી જીવનશૈલી માં કેટલું આનંદ છે,
પરિગ્રહના માયાજળ માંથી મુક્ત કર્યા,
કેરમ, લૂડો, પતા, યૂનો બધા સાથે રમ્યા,
લાગણીના તાર એકદમ મજબૂત કર્યા.
અશક્યતાના કહેરને... શક્ય કર્યુ,
આઝતને.. અવસર માં પલટાવ્યું.
કોરોના કોરોના ટૂટી પડ્યો
૨૦૨૦ માં ૨૦૨૦ માં!

- દીપલ શાહ
ગામ : રાયણ

અટકવાનું નહીં

રહે એ સાવ સામે, સાવ પાસે પણ ટકવાનું નહીં.
જુદ્દી છે સૌને માટે, હાથ જોડો પકડવાનું નહીં.

બધું એ ઈશ્વરરચણથી થવાનું છે પાર રકવાનું નહીં.
પછી તો આ કરોનાને અહીં જ્વારે ફરકવાનું નહીં.

ફરીથી મોજ મરતી સાથ રહેવા દિવસો એ આવ્યા
મળી પરિવાર સાથે માણસવાની તક અટકવાનું નહીં.

બતાવો એવું ઘર જ્યાં આપદા, દુઃખ ના કઢી આવ્યા હોય?
સમય સાથે બધું સારું થશે સમજને રકવાનું નહીં.

અહીંયા પૂરતું છે કોડીયાનું એક કિરણ, આજે
મળીશું આપણો ખુલ્લા હૃદયથી બસ ભટકવાનું નહીં.

- ભારતી ગઢા

ગામ : દુર્ગાપુર

કોઈ સમય ના કાયમ રહેવાનો

આ જીવન છે, સમય ચકની ધારા, નિરંતર ચાલ્યા કરે,
ચુખ પછી દુઃખ, દુઃખ પછી ચુખ,

તડકા પછી છાયાડો ને છાયાડા પછી તડકો,

આમ સમય, કોઈપણ સમય ના કાયમ રહેવાનો...

કાળા માથાનો આ માનવી આ દુનિયાનો,

અધૂરી આશાએ રહે ને તૃપ્ત ઈચ્છાએ હસે,

આજની આ મહામારી માં માણસ ને સમજાયું કે,

વંબોધન ને વંબંધો માં પણ હોય સરવાળા ને બાદબાકી,

આ જીવન છે પણ એક ખાટી-મીઠી-તીખી ચટણી,

પ્રેમ, ધૂણા, તૃષ્ણા, સમર્પણ ને માચા ના વંબંધો

આમ ભાવ અવનવા બદલાતા,

આમ કોઈ સમય ના કાયમ રહેવાનો....

આ આંદોલન કપરા કાળમાં દીદી બદી,

મન લક્ષી રવરથતા ગુમાવી,

કુદરત કરતી પોતાનું કામ, માનવ કરતો પોતાનું કામ,

ચૂતા ચૂતા શાયનમાં ધૂણ જગાવી,

જેઓ જરા જગતનો ઈશ અજમાવી,

આશા કરી “વિનંતી કરું પ્રભુ તારી”

આમ કોઈ સમય ના કાયમ રહેવાનો....

આ મૂશ્કેલી ભરી એ ઘડી એ શીખવાડ્યું,

નવી કેડી પર ડગ માંડતા

આશા ને ઉમંગ મનમાં ભરી જીવન ને,

અદભૂત ને અનેકું બનાવતા,

પ્રકાશમય જુંદગીના સુંદર સલોણા સપના સજીવતા

અંતર મનમાંથી એકજ અવાજ આવે.

કોઈ સમય ના કાયમ રહેવાનો.

- ભાવના રીતેશ ગઢા

ગામ : નાના ભાડિયા

આમાર - ક્રમા

અમે આભારી છીએ.....

- ✿ **BNMV – મહેન્દ ૨૦૨૦-૨૦૨૧ – પંચમ અંક વિમોચક માનવતાના મર્સીના
શ્રી વિજ્યભાઈ ઘારશી છેડા (કુંદોકી)**
- ✿ અમારા આમંત્રણને રવીકારી ક.વિ.ઓ. સમાજની જ્ઞાનપિપાસુ સજ્ઞારીઓનો, જેમણે ઉમદા કૃતિઓની હારમાળા પાઠવી છે....
- ✿ સંરક્ષાની આદ્ય વિદ્યાર્થીનીઓનો – જેમણે મોકલાવેલ કૃતિઓમાં – આજે પણ સંરક્ષા પ્રત્યેની લાગણીના દર્શન થાય છે....
- ✿ પોતાના ભણતરના વ્યક્ત સમયમાંથી સમય મેળવી પોતાની કાલી-ઘેલી કૃતિઓ રચવા માટે વર્તમાન છાત્ર બાલિકાઓનો....
- ✿ આ અંકના ડિજિટલ ડિઝાઇનિંગ /Ebook કામ માટે મેધાર્ટના શ્રી જવાહરભાઈ કેશવજી ગોગરીનો – જેમણે અલ્પ સમયમાં સુંદર ડિઝાઇનિંગ -કામ કરી આપ્યું .
- ✿ આ અંકની કૃતિઓના નિષ્ણાત નિર્ણાયક શ્રી રિતેશભાઈ પોતાજીના નો જેમણે સમર્કત સમાજની બૌદ્ધિક તંદુરસ્તીને જગૃત કરી નિષ્પક્ષ પ્રછરીની ફરજ બજાવી છે.
- ✿ પદાર્થેલ સૌ માનવંતા મહેમાનો સાથે આપ સૌનો જેમણે અમારા આમંત્રણને માન આપી બાલિકાઓને અને અમને પ્રોત્સાહિત કર્યા છે....

BNMV – મહેન્દ ૨૦૨૦-૨૦૨૧ – મેગેઝીન અણિશુદ્ધ ને આકર્ષક બને એ માટે યથાયોગ્ય પ્રયાસ કર્યા છે, છતાં ક્ષતિવિદીન, સંપૂર્ણ ને શ્રેષ્ઠ હોવાનો દાવો કદાપિ થઈ ન શકે. કોઈ પણ ત્રુટિઓ, ક્ષતિઓ રહી ગઈ હોય તો ક્ષમા આપી મહાન બની રહેશો.

કેતકી કાળ્જી નીસર
દેઝુલ મણિલાલ શાહ
રતિલાલ હીરજી ગાલા
– માનદ મંત્રીઓ

Designed by MEGHART COLOUR CRAFTERS • Tel. 2492 1964